

Štaka vsak četrtič in
v poltine vred ali
v priboru s poltanjem
na dom za celo leto 32 dn.
od leta 14 dn., čisti leto
1 dn. Izredno izboljšanje
3 dn. Naraščajoče po
uporabi "Slovenski
Gospodar" v Mariboru
Koroška cesta št. 3.
so dopolnjevanje od
Narodna in protinarodna sila.
Družba izdajateljica št. 113.

Redna cena št. 113 ali.

Polnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Redna cena št. 113 ali.
Polnina plačana v gotovini.
Čeprav redna polnina
urada Ljubljana št. 113.
Telefon katerburan št. 113.

42 številka.

MARIBOR, dne 16. oktobra 1934.

58. letnik

Narodna in protinarodna sila.

Ke so v Evropi revolucije in razni usodni preobrati ter velike izkušnje odvzele neomejeno moč in oblast raznim oblastnikom in tudi kronanim glavam, je polagoma stopal v ospredje parlament, ki se ni sestajal iz imenovanih, ampak iz izvoljenih ljudi. Parlament, ki ima po svobodnih in pravičnih volitvah zbrane svoje člane, je predstavnik ljudske volje in načela glede odločevanja te volje in glede poslovanja parlamenta, imenujemo parlamentarizem. Na parlamentarizmu so zgrajene vse prave kulturne evropske države, pa naj si bodo republike ali monarhije. Parlamentarizem je odvisen seveda od volilnih zakonov in kar se teh tiče so Anglija, Francija in Nemčija na višku dovršenosti. Ko je parlament izpodrinil oblastniško samovoljo, so imela njegova načela dolgotrajne in težke boje s raznimi težavami v eni državi tako, v drugi pa drugače. Svetovna vojna je prizadevala po vseh vojskujočih državah težke udarce parlamentarizmu, a ko je zopet napočil mir, se je začelo tudi parlamentarno ustrojstvo vsepovsod obnavljati.

S svetovno vojno so ene države razpadle, druge so pa nastale, a vsepovsod se je povdarjal parlament in njegovo načelo kot prvi pogoj državne ureditve. Duh povojne dobe je odločno zahteval parlament in narodno odločevanje in vse države so bile nekako primorane, da se prilagodijo tej zahtevi, a samo to je škoda, da so ene storile to iskreno, druge pa na videz. Angleški, francoski, nemški in še drugi parlamenti so se v boljšem oziru izpopolnili, imamo pa primere držav, v katerih se danes v šestem letu po vojni še bolj tepta parlament in njegova načela, kot se je to delalo pred vojno, ko narodi še niso imeli toliko samozavesti in raznih izkušenj. — Imamo v Evropi države, kjer so parlament za nekaj časa popolnoma ubili fašisti. Primer Italija in Španija, deloma pa tudi Ogrska.

Parlament v prvih dneh naše države so zasedli zastopniki jugoslovanskega prebivalstva vsled nujnosti brez volitev po razmerju strank, ki je vladalo že od nekdanj poprej. Ta parlament se je vsled tega imenoval tudi začasno narodno predstavništvo. Pravi parlament ali skupščino so dale šele prve državnozborske volitve leta 1920. S prvimi volitvami je vedno težko, ker razne misli in razni izrastki svoje dobe precej na slepo pridobivajo volilne glasove. Naš prvi parlament je imel kot prvi razne hibe in napake, a v njegovi dobi se je le izkazalo, da je najtežje vprašanje naše države odnosaj med Srbi, Hrvatimi in Slovenci, ali z drugimi besedami: enakopravnost ali pa nadvlada enega narodnega dela nad dvema. Srbi po večini so zapeljani od svojih voditeljev stremeli za brezpogojno nadvlado in tudi v vrstah tedanjih za-

stopnikov Slovencev in Hrvatov so našli pomočnike, ki so podkupljeni ali pa zaslepljeni to podpirali ter povrh še začeli širiti takozvano »jugoslovanstvo«, ki naj bi podvrglo Slovence in Hrvate srbski nadvladi in centralizmu.

Druge volitve so se izvršile v znamenju nekakega narodnostnega glasovanja in odpadle so vse stranke, ki za tako glasovanje in potrebo niso bile na mestu. Do glasovanja je prišlo vsled tega, ker so tudi Srbi uvideli, da je potrebno kolikor mogoče enotno zastopstvo v svrhu rešitve medsebojnih odnošajev. Pašičevi radikali so varali svoje volilce, da bodo izvedli sporazum s Hrvatimi in Slovenci. V Zagrebu so zastopniki Srbov, Hrvatov in Slovencev kmalu po volitvah sklenili dogovor ali takozvani »Markov protokol«, nazvan po predsedniku radikalnega kluba Marku Gjuričiču.

T protokol so radikali sklepali v sleparskem namenu in so ga tudi tako izrabili, da so sestavili samo radikalno vlado in ko je bila enkrat ta pod streho, so brezobzirno poteptali vse svoje v zapisniku ali protokolu dane obljube.

Samoradikalna vlada in za njo zvezna vlada Pašiča in Pribičevića je najbrezobzirnejše postopala proti upravičenim zahtevam Slovencev in Hrvatov ter je najostudnejše teptala parlamentarna načela ravno tako, kakor misel ali idejo sporazuma. Ko je pa Pašič-Pribičevićeva vlada padla in je od srbske strani začel naglašati in izvajati pošteni sporazum Ljuba Davidoviča s svojo demokratsko skupino v vladni in parlamentarni zvezi s pravimi predstavniki Slovenije, Hrvatske in Bosne, so pa naenkrat začeli radikali vpiti, da imajo edino oni pravico od srbske strani govoriti o sporazumu.

Da imajo Slovenci in Hrvati enotno politično zastopstvo je gotova stvar, drugače je pa glede Srbov in Srbije. Na radikalno vpitje o edini pravici na sporazum, so odgovorili nekateri beograjski listi, katerim se ne more reči, da so v službi Davidovičeve vlade, s številkami: Za radikale je glasovalo pri prejšnjih volitvah okroglo 500 tisoč volilcev, za Pribičevićeve demokrate pa 50 tisoč, kar je skupaj 550 tisoč glasov. Za Davidovičeve demokrate pa je glasovalo 360 tisoč volilcev in za zemljoradnike 170 tisoč, kar je skupaj 530 tisoč glasov. Potem pride še 20 tisoč glasov za neodvisne Protičeve radikale in še mnogi tisoči glasov za stranke, ki niso dobile poslancev, a katerih glasovi se morajo na vsak način šteti med one, ki so najodločnejši proti Pašičevi politiki. Številke jasno kažejo, da Pašičevi radikali niso dobili narodne večine niti tedaj ne, ko so sami s pritiskom cele svoje oblastne moči vodili volitve v Srbiji. Še manj pa se da govoriti o njihovi pravici na sporazumu in njegovemu izvajanju vsled vsega tega, kar so že počenjali proti sporazumu.

Pašičev zaupniški krog pa ima na vesti tudi najtežje grehe proti načelom parlamenta in narodne volje. Za časa svojega vladanja je Pašičeva družba edino le višje oficirje oskrbela z dobrimi plačami ter je iz teh krogov organizirala za sebe pravo zarotniško družbo proti parlamentu in proti narodu. Z generalno družbo zasleduje Pašič svoje oblastniške želje in to je pred svetom in pred kulturo še posebno nazadnjaško in nasilno vsled tega, ker smo dobili v naši državi prvič vlado, ki ima za seboj pravo večino parlamenta in naroda.

Pašičeva stranka s priveskom Pribičevićevih demokratov se je organizirala kot prava protinarodna sila, ki je delavna posebno sedaj, ko se uvaja red in zakonitost v državi in ko preti mnogim njenim voditeljem obsodba in kazen radi korupcije. V Pašičevi protinarodni sili pa ima posebno vlogo tudi gotovo število generalov, o katerih se je sam vladni predsednik Davidovič izjavil, da niso v osmih letih vojne niti vohali smodnika. Ti generali so točno po programu vodstva protiljudske politike začeli pošiljati v Beograd in na dvor lažnjiva in napačna poročila o razpoloženju ljudstva. Ko so mislili, da je vse dovolj pripravljeno, je pa točno po programu hote ali na pritisk pred enim tednom izstopil vojni minister general Hadžič iz Davidovičeve vlade. Svoj korak, o katerem so poprej vedeli radikali, kot pa predsedstvo vlade, je utemeljeval s tem, da ne more ostati v vladi, katero podpira Radiceva stranka. Ta izgovor je nekaj prav posebnega, ko generala vendar ni motila in vznemirjala ta stranka ves čas od 27. julija, ko se je vsedel na vojnoministrsko mesto. Radikali so poton svoje generalske družbe pritisnili na vojnega ministra, misleč, da bo za njim odstopila tudi cela vlada. To se pa ni zgodilo in sami pošteni srbski politiki so vpričo generalovega izstopa načeli zelo važno vprašanje: Kaj ima general sploh iskati v parlamentarni vladi. Vlada je izvršilni organ ali činitelj parlamenta in po pravem bi morali v njej sedeti samo člani parlamenta, to je od ljudstva izvoljeni poslanci. Tako je do malega v vseh kulturnih in parlamentarnih evropskih državah ter mora tudi pri nas prej ko slej priti do tega. Pašičevi generali so si sploh prilastili stališče neke posebne vlade v državi, ki sestavlja politična poročila, četudi za to nima nobene pravice in nobenih pooblaščenih činiteljev ter bi rada še nekako nadzorovala pravo parlamentarno vlado. Vse, kar so doslej storili Pašičevi pristaši s svojimi pomočniki, je služilo v to, da se vedno ostrejšje delita in razločujeta pri nas dva tabora: narodni in protinarodni.

Ta ločitev je za narod in državo zelo potrebna in koristna. Radikali nimajo več pravice, imenovati se narodna stranka in to spoznanje je sedaj prešinilo tudi najširše plasti srbskega naroda. Stranka kot taka sploh

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

28

Težki zapah je zarožljaj, vrata so se odprla in brž je Ine potegnila mladega moža v sobo.

»Oh — tisti strašni, divji krik! Kaj je bilo tisto —?«

»To je bil zmogoslavni, bojni krik človeka, ki vam je rešil življenje, gospodična Porter!« je razlagal Clayton. »Počakajte, koj ga pokličem, sami ga morate zahvaliti za rešitev!«

Preplašena Ine ni hotela sama ostati v koči, stopila je za Claytonom krog ogla.

Pod oknom je ležala mrtva levinja. Trzana pa ni bilo nikjer.

Nema sta stala ob silnem truplu nevarne roparice.

»Oh, Clayton —! Strašen, grozen glas je bil —! To ni bil človeški glas —!«

»Pa je vendar bill!«

In pripovedoval ji je svoje čudežne doživljaje z neznanim bitjem, kako mu je neznanec dvakrat rešil življenje, — kako je s samim nožem napadel leva, — kako ga je z nerazumljivo močjo nesel po zračnih višinah džunglinih orjakov, — kako je s samimi golimi rokami napadel levinjo in jo ubil, — pripovedoval ji je o silnih mišicah neznančevih, o njegovim prikupljivem, moško lepem obrazu —.

»Ne vem kaj bi dejal da je! Izprva sem mislil, da je on tisti Trzan. Pa besedice ne govori angleški. Tudi razume ne.«

»Najsi bo kdorkoli«, je vzkliknila dekle vneto, »življenje mi je rešil, — naj ga Bog blagoslovi in ohrani zdravega v njegovi divji džungli!«

»Tako bodi!« je potrdil Clayton s poudarkom in stopila sta v kočo.

»Za božjo voljo, — ali sem mrtva ali nisem —?«

Mlada človeka sta zavzeta obstala na pragu.

Iz predala stenske omare je dvigala glavo debelušasta Barba in njene velike boječe oči so plašno begale po sobi, kot bi ne mogle prav verjeti, da še gledajo nevarni pozemeljski svet.

Tedaj pa so Ine odrekli njeni prenapeti živci, vrgla se je na ležišče in prasnila v prešeren, nebrzdani smeh.

XV.

Kakose je gospod profesor Porter z levom srečal.

Več milj južno od tace stala dva postarna moža na pešeni obali. Prepirala sta se.

Pred njima je ležal brezkončni atlantiški ocean, za njunim hrbtom črna Afrika, krog njiju pa se je raztezala neprodorna, temna džungla.

Divje živali so renčale in rjovele, divji, strahotni glasovi so udarjali na njuna ušesa. Milje in milje sta potovala in iskala pot nazaj h koči, pa venomer sta hodila v nasprotno stran. Izgubila sta se, brezupno in brez moči, prav kot bi bila prišla na drug svet.

Človek bi mislil, da bo vsaka celica njenih možganov napeto delovala in premišljevala o njunem nesrečnem položaju in o trenutnem najvažnejšem vprašanju, kako in kod bi našla nazaj h koči.

Govorila pa sta tole.

»Ampak moj dragi gospod profesor«, je pravkar dejal gospod Filander, »pravim in ponavljam in pov-

darjam, da Rimljani v svoji kulturi niso bili samostojni. Vse kar najdete pri njih, vse so si izposodili in vzeli od Grkov, umetnost, slovstvo, vedo, celo bogove so si izposodili od Grkov —.

Rimljani so bili po svojem bistvu praktičen, širokogruden narod. Predvsem pa so bili militaristi. In imperialističen narod so bili! Njihov namen —.

»Bežite bežite, dragi gospod Filander!« ga je prekinil profesor Porter. »Dovolite, da vam ugovarjam. Tisto kar pravite, to je vse prišlo še le pozneje samo po sebi. Tistikrat ko se začneja rimska —.«

»Psssst — gospod profesor! Zdi se mi, da nekdo prihaja tamle za nama —!« je šepnil Filander in se plaho oziral.

»Bežite bežite, gospod Filander! Ali vam nisem že tolikokrat pravil, da mora znanstvenik osredotočiti vse svoje duševne zmožnosti in vsa svoja telesna čutila edinole na svoj predmet, ako se hoče povzdigniti do tistih zračnih idejnih višin, ki se izključno kraljestvo visokih duhov —! In pravkar ste se hudo pregrešili zoper to temeljito načelo duševnih delavcev, prekinili ste tok mojih znanstvenih izvajanj zaradi malenkostnih pojavov v čutnem svetu in —.«

»Za božjo voljo, gospod profesor, pogledjte —! Lev —!« je tedaj kriknil gospod Filander in napenjal kratkovidne oči v mračne džungelske sence.

»Kajpak —! Seveda! Lev —! Če že hočete iz komarja napraviti leva in kamelo —! Ampak kakor sem dejal —.«

»Nikakor ne, gospod profesor!« se je koj razvnel Filander. »Dovolite da vam ugovarjam! Meni je stvar čisto jasna! Če bi bili znali Rimljani ustvarjati sami iz sebe, bi bili ustvarjali še preden so se srečal z Grki. Pa nič niso naredili, to sami dobro veste! Pravim in pov-

ne pride več v poštev pri vodstvu države. Misel in cilj Davidovičeve vlade je sporazum in po želji vladarja se lahko v to vlado sprejmejo samo politiki, ki hočejo delovati na tej podlagi. Radikalna stranka, ki je bila dolga leta po Pašičevim vodstvom proti sporazumu, ne more biti sedaj pod vodstvom Jovanoviča ali koga drugega naenkrat za sporazum, ampak iz nje lahko vsak čas stopijo pošteni in neomadeževani ljudje v vlado, kakor je to storil notranji minister Nastas Petrovič.

Vse spletke protinarodnih politikov se pa razbijajo tudi vsled tega, ker naša država oblastiželjnimi in umazaniam ljudem na ljubo ne sme in ne more izstopiti iz kroga kulturnih parlamentarnih držav. Sedanja vlada je prva, ki ima za seboj pravo večino parlamenta. Poprej je vedno kaka močna parlamentarna skupina stala izven parlamenta in še le sedaj so vse zbrane ter po večini podpirajo vlado. Začetek nove parlamentarne dobe pri nas so z veliko pohvalo in zaupljivostjo beležili svetovni listi in naša država si je veliko pridobila na ugledu in zaupanju v kulturnem svetu. Svetovni ugled se pa ne žrtuje na ljubo kakega Pašiča in Pribičevića in tako bo tudi parlament ostal čvrst branik proti vsem nakanam protiljudske politike.

Neugasljivi ogenj sporazuma.

Starogrška pravljica pripoveduje, kako so živeli v vsem sijaju in razkošnosti grški bogovi na gori Olimp. Za človeško bedo in trpljenje so se starogrški bogovi le malo zmenili, da se je le njim godilo dobro in udobno, vse drugo jim je bila deveta briga. V kraljestvu starogrških bogov na Olimpu je bil tudi neki Prometej, ki je videl človeško gorje in prav v srce mu je segla beda zemljanov. Nekaj svetega in vse osrečujočega je bil za grške bogove — ogenj. Človekoljub Prometej je vzel iz Olimpa to božansko srečo in skrivnost ognja, ga nesel na zemljo in osrečil z njim bedni človeški rod.

Kakor hitro so pa opazili starogrški bogovi, da jim je Prometej izmaknil ogenj in oblagodaryl z njim zemljo, so se nad njim iz jeze maščevali. Pravljica pravi, da ga je grški najvišji bog Cevs pustil prikovati z verigami za roke ter noge na skelo. Od časa do časa je priletel k njemu orel in mu izkljuval drobovino. Ubogi Prometej je po pravljici neizmerno trpel, a ubogo človeštvo je le imelo največjo — božansko dobroto ognja.

Ta stara grška pravljica o Prometeju in ognju se da kaj dobro obrniti na naše politične razmere in baš ravno sedaj.

Od prevrata sem imamo v naši državi sedež in kraljestvo naših jugoslovenskih bogov — naš Olimp — Beograd. Jugoslovanski bogovi: Pašič, Pribičević, Žerjav itd. so se v tem beograjskem Olimpu skoro pet let brigali le za svoj lastni, osebni dobrobit, ljudske težnje in potrebe so jim bile deveta briga. Za te bogove je bilo vedno vsega dovolj, a za vse druge navadne državljane ta beograjska božanstva niso imela drugega, nego da so podžigala ter netila spor in sovraštvo med SHS plemeni. Čim bolj smo se Srbi, Hrvati in Slovenci med seboj pisano gledali, tem bolj zadovoljno si je Pašič gladil brado in polnil svojo nenasiitljivo mano.

Šele komaj po petih letih ljutih medsebojnih sporov, bede in trpljenja se je ozrl iz beograjskega Olimpa okrog po državi Prometej — Davidovič-Koroščeva vlada.

Ta vlada je koj pri prvem pojavu in nastopu uganila prvo ter glavno potrebo med Jugoslovani — ogenj sporazuma in ponavljam, da je šele zblizanje obeh narodov —

Nekaj je zašumelo za hrbtom učenih starcev in gospod Filander je sredi svojega govora plašno odskočil. Tudi gospod profesor Porter se je vznemirjen ustavil.

S ponosnim dostojanstvom, kakor se spodobi za kralja vseh živali, je stopal komaj deset korakov za njima mogočen lev. Ko sta se moža ustavila, je postal tudi lev ter ju z radovednim zanimanjem ogledoval.

»Jako značilno —! Zelo značilno —! Hm hm —!« je dejal profesor Porter zamišljeno. Rahla razdraženost je donela iz njegovega glasu.

»Nikakor, gospod Filander«, je nadaljeval nevoljen, »nikdar v vsem življenju še nisem čul, da bi bilo tem živalim dovoljeno svobodno hoditi okoli, zunaj kletke ali celo zunaj mej in plotov zverinjaka —! Prav odločno se bom pritožil zoper tako očividno kršitev splošno veljavnih in priznanih varnostnih predpisov! In sicer: koj pri bližnjem ravnateljstvu tukajšnjega zverinjaka!«

»Čisto prav ste povedali gospod profesor, čisto prav!« mu je pritrdil Filander. »In prej ko se pritožite, tem bolje bo za naju! — Torej pa pojdiva!«

Prijel je profesorja za ramo in ga potegnil za seboj. Naredila sta par korakov in gospod Filander se je obrnil.

Pa ves se je prestrašil —. Lev je še vedno mirno in dostojanstveno v enakomerni oddaljenosti korakal za njima.

Krepkeje je prijel preplašeni gospod svojega obotavljajočega se prijatelja za ramo in pospešil korak.

»Kakor sem dejal, gospod Filander —!« je ponavljal profesor Porter, se ustavljal in zamišljen položil kazalec n čelo.

Pravo Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljšo in najizdatnejšo od vseh vrst pralnega mila. Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

razuma. Davidovič-Koroščeva vlada je prevzela po skoro petih letih prepira in prerekanj težko nalogo: nesoglasja in prepir med SHS plemeni izgladiti, izravnati, užgati ogenj sporazuma. Kakor hitro so beograjska božanstva Pašič in Pribičević zapazila, da sta jim Davidovič in Korošec izvila ogenj sporazuma in ga ponesla med Srbe, Hrvate in Slovence, od tega časa ta gospoda ne tuhta in ne misli drugega, kakor: kako bi se maščevala.

Jugoslovanski narod se je z nepopisnim navdušenjem oklenil ognja sporazuma in iz hvaležnosti za to dobroto še ni nobeni jugoslovanski vladi tako in toliko zaupal, kakor ravno sedanj. In to narodovo zaupanje v sedanjo vlado najbolj grize ter peče Pašiča, Pribičevića in Žerjava.

Odkar se je pojavila Davidovič-Koroščeva vlada in si zapisala na svoj vladni program geslo: sporazum — se trojica: Pašič, Pribičević in Žerjav neprestano kakor roparske ptice zaganjajo v vlado in jej hočejo za vsako ceno izključiti drobovino, jo onemogočiti in uničiti.

Javnosti je itak znano, kako ogabnih sredstev so se ti odžagani jugoslovanski bogovi poslužili tekom dveh mesecev delovanja sedanje vlade, da bi ugasnili in uničili ogenj sporazuma. Vse njihove peklenske nakane so bile zamanj, plamen sporazuma, enkrat zaneten med narodom z najvišjega mesta, se vedno bolj širi, objemlje vedno večje plasti in ni nobenega poštenega in državnomislečega Jugoslavana, ki ne bi dela sedanje vlade za sporazum najtopleje pozdravljal, se zanj navduševal in ga po možnosti tudi podpiral.

Naj stori trojica Pašič-Pribičević-Žerjav, karkoli hoče, da bi izpodmaknila tla sedanji vladi, narodovega zaupanja do vlade ne bo omajala, ker skozi pet let iz beograjskega Olimpa tlačeni in izmозgavani narod bo ostal vedno Davidovič-Koroščevi vladi hvaležen za ogenj bratskega sporazuma.

Fr. Kramberger:

Namen in naloga naših knjižnic.

(Spričo občnega zbora Prosvetne zveze v Mariboru dne 30. X. 1924.)

Že ob ustanavljanju in snovanju knjižnic po naših društvih se je mislilo na to, kak namen, kake naloge naj imajo naše knjižnice. Prvi in glavni namen je bil že takrat: Izobraziti vse sloje. Z izobrazbo postane človek samo stoje in zrel za iskanje resnice, kar je glavni življenjski smoter vsakega človeka.

Ako pogledamo na kratko zgodovino knjižničnega gibanja, bomo videli, da so vsakokrat bili za snovanje knjižnic merodajni gotovi vzroki.

V Nemčiji so se snovale knjižnice in razvijale najbolj po letu 1870, z namenom, vzbuditi in utrditi narodno za-

Spet se je gospod Filander hlastno ozrl.

Tudi lev je pospešil korak in trmoglavo stopal za njima v nezmotljivo enakomerni oddaljenosti.

»Za nama gre —!« je viknil Filander in se spustil v tek.

»No no, učeni gospod Filander!« je ugovarjal profesor Porter in se branil. »Takole skakanje se pač ne spodobi za moža-znanstvenika in učenjaka!«

Kaj bodo rekli naši prijatelji, če bi naju slučajno kateri srečal tule na poti in videl najine otročje telovadne vaje!«

Gospod Filander je iznova pogledal nazaj.

O groza —!

V lahnih gibčnih skokih je prihajal lev bliže. Komaj pet korakov je bil oddaljen.

Gospod Filander spusti profesorja in jo v divjem diru udre po pesku. Čast bi bil delal svojemu narodu na vsaki olimpijski igri.

»Kakor sem dejal, gospod Filandeer —!« je vpil za njim profesor Porter in tudi sam vrgel svoje suhe noge v zrak. Ugledal je krvoločne oči in polodprti gobec v nevarni bližini svoje častitljive osebe.

Z visokim svetlim klobukom v tilniku in z vihrajčimi kraki svoje dolge suknje je pohitel za urnimi petami svojega prijatelja.

Ozek pas džunglinega gozda je segel v peščeno obal. Redka drevesa so stala prav do morja. V to varno zavetišče sta hitela spoštovana moža s čudovito naglico in z neverjetnimi skoki.

Iz gostega vejevja najbližnjega drevesa pa je prežalo dvoje bistrih oči in z odobravalnim zanimanjem opazovalo skokonogo dirko.

Trzan je sedel na drevesu in obraz se mu je režal v veselju in zadovoljstvu.

vest. Isti je bil vzrok tudi na Francoskem, kjer je bilo po porazu leta 1870-71 še bolj potrebno, da narodu ne upade pogum in da se dela razpoloženje ter vzgaja narod za »revanžo.«

Revolucijska doba leta 1848 je dala tudi pri nas Slovincih iskro, ki nas je zbudila iz narodne zaspanosti. Čutili so to najprej posamezniki, ti so pisali knjige in časopise, ustanavljali društva. Ustanovili so Družbo sv. Mohorja, ki je razširila slovensko knjigo. Vso to delo je pa namen zbuditi našo narodno zavest. Po čitalnicah so se že dobivale knjige, zasebniki, posebno naši duhovniki, ki so podučevali ljudi še v nedeljskih šolah, so gotovo izposojali ljudem knjige in to z namenom izobraziti jih in buditi v njih zavest, da so Slovenci.

Ko so se duhovi tudi pri nas ločili v VII. desetletju preteklega stoletja, sta obe smeri začeli delovati vsako na svojo stran. Svobodomiselnost struja je kmalu pokazala, da na tem polju ne more delati, dr. Krek pa, zastopnik in praktični naslednik škofa Martina Slomška, je kmalu dal smernice za novo delo. Društva s knjižnicami so prevzela od posameznikov nalogo splošno izobrazevati in vzbujati narodno zavest, obenem pa tudi ljudem kazati pot do edine resnice. Slovenska mladina je pridno segla po knjigah in ravno temu se imamo danes zahvaliti, da se ogromna večina Slovencev zaveda svoje narodnosti, zaveda pa tudi tega, da smo katoliški narod.

Takoj v začetku sem rekel, da je prvi in glavni namen, pa tudi glavna naloga naših knjižnic še danes ta, da usposobijo človeka za iskanje resnice. Največja in zadnja resnica pa je Bog. Naše knjižnice morajo biti torej katoliške knjižnice, v njih morajo predvsem biti knjige, ki ne žalijo na ta ali oni način verskega čuta, ki povzdigujejo srce in duha v višave. Zaradi tega morajo biti pa v naših knjižnicah samo take knjige, ki blažijo srce in ki nudijo našim mislim lepe predmete razmišljanja.

Druga naloga naših knjižnic je, da budijo in poglobijo narodno zavest. Žalibog je to še danes zmiraj potrebno. Nastopajo razni »apostoli«, ki pravijo, da Slovenci nismo narod, da ni vredno, da bi bili narod. Zopet drugi pravijo, da moramo misel na narod sploh opustiti, češ, saj smo vsi potomci Adama in Eve. — Ne, vi vsi krivni preroki, tega nam ne morete dopovedati, da nas ni rodila slovenska mati, to je v naši krvi. Uničiti nas morete prej, narodne zavesti nam ne boste vzeli. K temu morajo po svojih močeh doprinašati naše knjižnice, zato bodi v njih predvsem slovenska knjiga! Naše knjižnice morajo tudi gledati na to, da ne pozabimo na krivice, ki so se zgodile našemu narodu, mi ne smemo pozabiti, da je toliko naših krvnih bratov še v jarmu narodnega, da, celo verskega suženjstva. V nobeni knjižnici ne smejo manjkati dela, ki govorijo o trpljenju in vzdihovanju naših bratov na Koroškem in v Italiji.

Dobro je poznal kralja živali in njegove navade! Vedel je, da sta belokožca varna pred njegovimi zobmi in kremplji. Že zdavnaj bi si bil privoščil Numa lahko dosegljivi plen, pa njegov trebuh je bil poln. In sit lev ne napada brez sile.

Numa bi bil stopal za njima in ju zasledoval, dokler bi se mu spet ne oglasil glad. Pa verjetno je bilo, da bi se bil kmalu naveličal postopanja in se zavlekel v goščavo spat.

Le eno je bilo nevarno.

Če bi ga belokožca kakorkoli razdražila — in zadrževalo bi bilo vznemirjenje obnašanje in kričanje, ali pa če bi kateri zmed njiju padel — v hipu bi bil rumeni krvoločnež planil in ju raztrgal.

In to možnost je treba na vsak način zabraniti, si je rekel Trzan.

Spustil se je na najnižjo vejo in ko je gospod Filander prisopihal pod njega, utrujen in upehan, da bi sam vobče nikdar ne mogel splezati na drevo, se je Trzan stegnil, ga pograbil za ovratnik, potegnil kvišku ter varno posadil poleg sebe na vejo.

Trenutek pozneje je prisopihal profesor Porter v bližino njegove rešilne roke in tudi njega je potegnil kvišku, prav v hipu, ko je razočarani Numa planil, da pograbi ubegli plen.

Nekaj časa sta se sopihajoč oklepala debele varne veje, Trzan pa se je stisnil za deblo ter ju muzajoč se in radovedno opazoval.

Prvi je izpregovoril gospod profesor.

»Zelo sem užaljen!« je dejal. »S svojo strahopetnostjo ste prekinili mojo znanstveno razpravo, ste me motili v mojih izvajanjih! In čisto nedostojno sem moral hiteti za vami, da bi vas došel in vam povedal svoje končno mnenje. —

(Dalje prihodnjik.)

Nemški knjižničar Käster je v neki svoji knjigi označil socialno nalogo knjižnic. Tudi za nas velja, kar pravi: Knjižnice naj poučujejo in dajo vzpodbudo za delavnost, varčevanje, treznost in smisel za domačijo. Naše podeželske knjižnice naj bi predvsem budile zanimanje za življenje doma na deželi, za umno poljedelstvo, vrtnarstvo, sadjerejo, čebelarstvo in živinorejo.

Mnogo je tega, bo rekel vsak, težko je vse to točno napraviti. Priznam, toda v tej smeri mora vsaka naša knjžnica delati.

Politični ogled.

Država SHS.

Vse radikalne spletke proti sedanjim vladam imajo namen, kvariti odnose med vladnimi strankami in med Radičevo stranko. Najprej so radikali na vso moč razglašali po svojih listih, da Davidovičeva vlada nima prave podlage, dokler v njej ne sodeluje in ne nosi soodgovornosti Radičeva stranka. To se je naglašalo v nadi, da Radičevci pod nobenim pogojem ne bi šli v vlado. Proti pričakovanju radikalov so bili pa Hrvati pripravljene vstopiti v vlado in tako so morali Pašičevci zastaviti vse moči, da bi vstop Hrvatov v vlado preprečili in to zopet samo z namenom ter v nadi, da bodo Hrvati jezni, ker se jih tako dolgo glede vstopa v vlado vleče za nos, nastopili proti Davidovičevi vladi. Pa tudi te nade in nakane so se izjalovile. Hrvati so mirno ugotovili: Mi nismo silili v vlado ter se tudi ne jezimo, če nas ne potrebujejo in bomo tudi v naprej podpirali Davidovičevu vlado sporazuma in poštenja.

Pašič-Pribečičeva opozicija pričakuje že dolgo časa od vsakega Radičevega govora vsaj nekaj, kar bi se dalo izrabiti kot znak mržnje do Srbov in nesporazuma z vlado. Vse to pa pričakuje zaman in tako so se radikalne nade izjalovile tudi v nedeljo, ko je bil v Vrpolju velik shod Radičeve stranke. Radikali so mislili, da bo Radič udaril po srbskih predstavnikih vsled ostavke vojnega ministra. Vrpolje je sredi ravne in rodovitne Slavonije ter na sredi prometne zveze med Zagrebom in Beogradom. Radič si je ta kraj najbrž nalašč izbral, da bi njegov shod bolj odmeval po Srbiji. Shoda se je udeležil kot gost iz Rumunije voditelj in poslanec rumunske kmetijske stranke dr. Lupu. Navzoči so tudi bili trije muslimanski poslanci iz Bosne, predsednik in poslanec južnosrbskega džemijeta, demokratski poslanec Djoka Popović in nemški poslanec dr. Täuber. Radič je v svojem govoru proti pričakovanju radikalov celo o odstopišvem ministru Hadžiču lepo govoril. Imenoval ga je poštenega človeka in dobrega vojaka, ki je pa nehoti nasedel spletkam Pašičeve družbe in desetorici generalov, katero bi moral nagnati nazaj v kasarno, ali pa še boljše v zapor. Za Srbijo je pač nesreča, da imajo pošteni ljudje prevelik strah pred lopovi in pred političnimi hajduki. Do zdaj je še šlo, da je Pašičeva družba iz vojske delala stražarje, da lažje ropa državne blagajne, a od sedaj naprej to ne pojde več, ker se srbski seljaki dramijo in ker je tudi poštena inteligenca odločno za sporazum in za bratsko sožitje in sodelovanje v državi. Hrvati ljubijo srbski narod in srbskega kmeta, kakor samega sebe in zato iskreno kličejo: Živela Srbija, živela srbski narod! — ker niso nikdar Pašičeve družbe in njene politike metali v en koš s srbstvom in srbskim narodom. O Pašičevi nasilni politiki pravijo Hrvati »vražja politika in nikdar ne »srbska« politika. Sporazum je na poti do popolne zmage, ker mora nazadnje tudi zanj ne posebno zavzeta gospoda v Beogradu videti njegovo vrednost in pa to, da je na čelu vlade potreben človek, ki bi tako mesto lahko zavzemal tudi v vsaki kulturni državi. Pašič je državo poniževal na stopnjo balkanske, Davidovič jo pa potom sporazuma dviga na stopnjo prave kulturne in evropske države. Prej se je monarhija izrabljala in Pašičevi lažnjivci in nasilniki so pod imenom monarhije batinili in kradli, glede Hrvatov so pa lagali, da pomeni vsiklik »živela republika!« — »doli monarhija!« Danes tudi srbski bratje razumevajo, da pomeni hrvatski vsiklik: živel mir in narodna pravica. Sporazumu na ljubo Hrvati radi srbskega naroda vedno popuščajo ter se z njim prav lahko sporazumejo tudi glede monarhije. Ne samo, da se lahko, ampak se tudi morajo, ker je to vprašanje važno glede zunanjega in notranjega položaja. Za Radičem so govorili tudi poprej navedeni gosti, na kar so se množice navdušeno v najlepšem redu razšle.

Na ponedeljkovi seji skupščine sta se izvolila dva posebna odbora za izvedbo sprejetih zakonov o invalidih in o pobijanju korupcije. Oba odbora sta sestavljena po istem ključu in imajo radikali sedem, Radičevci pet, demokratski dva, Jugoslovanski klub dva, muslimani dva, džemijet, Nemci, Pribečičevci demokratski pa po enega člana. Da se opravi delo po raznih odborih, se je skupščina do sobote odgodila, da se lahko potem nadaljuje z rednim zasedanjem brez zapreke. Radikali in Pribečičevci poskušajo sedaj z zadnjimi spletkami. V beograjski dnevnik »Politika« so spravili obširno poročilo o pogojih, katere naj bi bila stavila vlada Radičevi stranki, ta stranka pa vladi. To poročilo ima namen prepričati javnost o veliki napetosti med vlado in HRSS. Vlada je izdala uradno objavo, ki označuje poročilo »Politike« kot neresnično, ker je med vlado in HRSS popolno soglasje ter pogajanj in pogojev sploh ni treba.

Položaj v Rumuniji.

Voditelj rumunske kmetijske stranke dr. Lupu je podal povodno svojega obiska v Zagrebu točno poročilo o položaju v Rumuniji. Liberalna vlada je prava tatinska in nasilna družba ter obravnava vsa vprašanja v državi po svojih strankarskih in ne po narodnih zahtevah. Tri leta že

vladajo liberalci in po svoji nesposobnosti in korupciji se pripeljali državo na rob prepada. Pri volitvah so si liberalci z nasiljem, s podkupovanjem in tudi s tatvino volilnih glasov pridobili večino. Za njimi so najmočnejši v parlamentu kmetje, ki imajo 50 poslancev. Kmetijska stranka je edina prava ljudska stranka, vse druge so pa ljudske samo na videz, v resnici pa enake ali pa vsaj podobne liberalcem. Za rumunsko državo je posebno pereče besarabsko vprašanje. Tega vprašanja ne bo rešila nobena gosposka ali meščanska vlada, ampak edinole seljačka stranka bi ga znala urediti mirnim in sporazumnim potom s sovjetsko Rusijo. Leta 1919 je imela kmetijska stranka tri svoje člane v vladi in tedaj so bili odnosi z Rusijo dobri. Ko je pa ta vlada padla, so pa vsi drugi rumunski oblastniki vse storili, da osovražijo Rumunijo pred ruskimi sosedi.

Italija.

Kakor znano, so liberalci na svojem kongresu sklenili kot zadnja stranka zapustiti fašistovski vlado ter se pridružiti opoziciji. Strankin kongres je to sklenil, strankini člani, ki so ministri, pa še vedno molčijo in sedijo na svojih mestih. V stranki pride radi tega najbrž do razcepa in bodo liberalni ministri z malim številom svojih pristašev ostali osamljeni pri podpiranju fašistovske vlade. Za obletnico fašistovskega pohoda v Rim in polastitve vlade nameravajo fašisti prirediti veliko proslavo in so k soudeležbi vabili tudi zvezo vojnih invalidov in vojnih udeležencev. Obe organizaciji sta pa soudeležbo odklonili z utemeljevanjem, da invalidi in bojovníki nočejo nobenega sodelovanja s stranko, ki ima morilce in druge nasilnike v svoji sredi.

Volilne priprave v Angliji.

V Angliji se vršijo parlamentarne volitve dne 28. t. m. Za volitve so priprave v polnem teku in kinematografi po celi državi prinašajo volilno agitacijo in volilne programe vseh strank v besedilu in v slikah. Angleška delavska stranka misli postaviti 400 kandidatov, konservativci 500, liberalci pa 200. Spodnja zbornica šteje 600 poslancev in tako se bo za ta mesta razven manjših strank borilo 1100 kandidatov. Liberalci in konservativci, ki so se v toliko združili, da so preglašovali vlado delavske stranke ter povzročili njen odstop, nimajo kaj posebnega pričakovati od teh volitev. Delavska stranka bo na vsak način svoj položaj obdržala in so potem konservativci in liberalci na istem, kot so bili poprej. Na to, da bi se združili vsaj v vladnih poslih, ni niti misliti. Od delavske stranke se pa pričakujejo še veliki volilni uspehi, ker je ta stranka na vladi žela velike uspehe v zunanji politiki, v notranji politiki je pa uspešno izvedla razne spremembe ter je dala Angliji po vojni prvi uravnoteženi proračun.

Mirovni kongres.

V Berlinu zboruje že 23. mirovni kongres ob soudeležbi prijateljev miru in mnogih evropskih držav in tudi iz Amerike. Mirovni kongresi imajo namen najti sredstva in pota za razširjanje in utrjevanje mirovne misli. Zborovalci so v prvi vrsti pisatelji, učenjaki in politiki, med njimi pa sta tudi dva generala in sicer eden Nemeč in eden Francoz. Nemški miroljubni general je že mnogo pisal za mir in proti vojni ter ima velike boje doma z nacionalisti in militaristi. Njegov francoski tovariš je na berlinskem kongresu predlagal kot najboljšo sredstvo proti vojni štrajk delavskih strokovnih organizacij ter je menil, da bi se morali tudi generali kot vojaški strokovnjaki organizirati, da bi tako lahko preprečili razne pogubosne vojne spopade. Važen je tudi predlog belgijskega senatorja, ki je naglašal, da bi bilo najboljšo jamstvo evropskega miru gospodarska in carinska zveza vseh evropskih držav.

Prireditve.

Naš priljubljeni pisatelj — pesnik in župnik pri Sv. Roku na Selah bo obhajal 28. oktobra t. l. svojo petdesetletnico. G. Meško je kot pisatelj in pesnik slovenski javnosti dovolj znan po knjigah, katere je izdala za odraščene in mladino Mohorjeva družba. Na posebno slovesen način bo proslavil Meškovo petdesetletnico Ptuj, kjer je obiskoval naš pisatelj gimnazijo. Ob priliki proslave Meškove petdesetletnice se bodo zbrali v Ptuj 10. novembra vsi oni, ki so obiskovali ptujsko gimnazijo od njene ustanovitve do danes. Drugi dan, v torek dne 11. novembra 1924 bo ob pol 9. uri dopoldne v mestno prostiškimi cerkvi v Ptujju svečana žalno-spominjska služba božja za vse pokojne profesorje, tovariše ter dobrotnike ptujске gimnazije. Ob 1. uri popoldne skupni obed došlih gostov in Ptujčanov, ki se bodo v to prijavi v Narodnem domu. Gospod pisatelj Meško je rodom od Sv. Tomaža pri Ormožu in je pričakovati, da bodo proslavo njegove petdesetletnice v Ptujju obiskali njegovi sorojaki, ki so lahko po vsej pravici ponosni na tako za povzdigo slovenskega ljudstva zaslužnega moža kot je naš vrli Meško.

Gotovo bo naše rojake v domovini zanimalo, slišati kaj od društva »Kres« v Gradcu. Žalostne razmere po vojni bi mu skoraj upihnilo luč življenja, le z naporom vseh

sil smo ga vendarle obdržali tako, da se danes zopet še precej razvija. V nedeljo, dne 19. t. m., obhajamo ob štirih popoldne 15letnico društvenega obstanka v prostorih Prokopigasse 12 II, Gradec. Na slavnost so povabljeni vsi bivši člani in gostje. Ob enem se izreka tem potom iskrena zahvala za vse čestitke ob priliki 15letnice.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo vabi na lepo deklislo igro »Roka božja« v petih dejanjih, ki jo uprizorijo jurjevske mladenke v nedeljo, dne 26. t. m., po večernicah pri Repenšku na novem odru.

Verzej. Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 26. okt. v prostorih Marijanišča lepo štridejansko igro »Trojna pot« in veseloigro »Pri gospodi.« Začetek točno ob treh popoldne.

Pomembna proslava v Nazarijih v Savinjski dolini. Meseca oktobra tekočega leta obhaja nazarska deklisla Marijina družba 20letnico svoje ustanovitve. Ta jubilej bomo slovesno proslavili v soboto, dne 25. t. m., in v nedeljo, dne 26. t. m. V soboto zjutraj bo cerkveni govor in sv. maša ob 6. uri. Popoldne ob 5. uri zopet govor in slovesne litanije, nato spovedovanje. V nedeljo zjutraj ob 6. uri govor s sv. mašo, po sv. maši skupno sv. obhajilo. Cerkvene govore prevzame preč. p. Elekt Hamler od Sv. Trojice v Slov. gor., ki je pred 20 leti ustanovil nazarsko Marijino družbo. Nazarska Marijina družba je prva v Gornji Savinjski dolini, od katere so se potem odcepile druge po sosednjih župnijah. Zato so k tej slovesnosti vabljeni vse sosednje Marijine družbe. — V nedeljo popoldne ob treh priredijo nazarske Marijine družbenke lepo igro »Devica orleanska« z deklamacijami in s petjem. Iskrene vabljeni vsi!

Slovenska slavnost v Gladbecku na Westfalskem. Proslava 15letnice Društva sv. Barbare se je prav lepo vršila dne 28. septembra t. l. 20 slovenskih društev se je udeležilo te svečanosti. Jugoslovanski konzulat v Düsseldorfu je bil zastopan po g. konzulu dr. Berletu in g. Tučiču. Pozdrave so poslali: jugoslovanska vlada, presvitli škof lavantinski g. dr. Andrej Karlin, Jugoslov. orlovska zveza, ravnatelj in občinski svetnik Jože Stabej v Mariboru, Prvo katoliško slovensko društvo v Franciji in še drugi. Pri sv. maši je pridigal g. vikar Tensundern, pri zborovanju so govorili: Koncilja-Gelsenkirchen, Babič-Hochheide, Orel Vehovar-Gerthe, gospa Sewer-Gladbeck in drugi. Dekleta, dečki, Orlice so nastopali z deklamacijami, s petjem in drugimi prireditvami. Posebno lep je bil spreved, ki je napravil globok vtis na tukajšnje Nemce. »Gladbecker Zeitung« piše o prireditvi zelo simpatično in prvi med drugim: »Tukajšnji Slovenci so vseskozi pridni delavci, miroljubni, trezni in složni. Pri tem se splošno trdno drže svoje narodnosti in svoje katoliške vere, kar dokazuje veliko število cvetočih slovenskih rudarskih in drugih verskih društev v Poruhrju. Kdor si je ogledal nedeljsko svečanost slovenskih rudarskih in delavskih društev, je dobil najboljši vtis. Prisrčnost in slovesnost, s katero so sprejeli bratska društva, je bila čisto posebna.« — Jugoslovanska vlada je pisala tako: »Dragi rojaki! Ob priliki proslave 15letnice Vašega društva sv. Barbare Vam kot minister jugoslovanske kr. vlade v imenu svojem in svojih tovarišev kličem: Bog Vas živi! Ne pozabite na svojo domovino, kjer Vam je tekla zibeljka, ki Vam ni mogla dati kruha in ste morali, dasi s težkim srcem, v tujnino, da preživljate sebe in svojo družino. Naša naloga je, da ustvarimo v domovini take gospodarske pogoje, da bodo Vaši sinovi živeli lahko na svoji zemlji. Vi ste, dasi v tujini, ohranili vzore in načela, ki ste jih prejeli v domači hiši. Jubilej, ki ga obhajate, naj Vas utrdi v tem. Želim Vam, da bi vzklije v domovini naši take gospodarske prilike, da bi se mogli v njej skoraj vsi veselo sniti. Vsem udeležencem na proslavi Vašega društvenega jubileja prijateljske pozdrave! — Minister poljedelstva in voda: dr. Kulovec l. r.«

Tedenske novice.

Pomoč za oškodovance po narrodnih nezdodah. Na seji parlamentarnega odbora za pomoč oškodovancem se je razpravljalo o predlogu, ki se nahaja v zakonskem načrtu glede kredita 10 milijonov dinarjev. Minister za poljedelstvo dr. Kulovec je poročal, kaj je vlada dosedaj storila. Od 5 milijonov, ki se nahajajo v proračunu, je bivši notranji minister razdelil 1 milijon, za ostali denar pa sedanja vlada ne ve, kje je, ker ga je notranji minister potrošil v druge svrhe. To je nov slučaj, kako je prejšnja vlada kredite, ki so bili določeni v proračunu potrošila za strankarske namene. Nova vlada je dala eden in pol milijona dinarjev za oškodovance od poplave iz rezervnih proračunskih kreditov. Po nalogu ministrskega sveta se daje oškodovancem posojilo devet milijonov in 50 vagonov koruze kot pomoč in tri milijone, nabranih iz prostovoljnih prispevkov. Finančni minister je izjavil, da je izdal naredbo, da se oprostijo davka tisti, ki so trpeli vsled povodnji. Zahtevanega kredita 100 milijonov dinarjev ne more dati, ker mu ne dovoljujejo sredstva. Ves ta denar je bil vsled brezobzirnosti prejšnje vlade potrošen. Na predlog muslimana Baliča bo ta vprašanja proučil ministrski svet. Seja se bo nadaljevala, kadar bo sklepal ministrski svet o teh vprašanjih. Na ta predlog je finančni minister pristal.

Naši župani. Izvoljeni so v Zagorcih Anton Čuš, v Poljčanah S. Prešern, v Luščki vasi Ignac Zorko, v Št. Ilju pri Velenju Alojz Krajnc.

Dekliškim zvezam! V četrtek, dne 30. t. m., se vrši občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru, na katerega bodo vsa včlanjena društva poslala svoje delegate. Dekliške zveze, ki so odseki izobraževalnih društev, naj sporočijo svoje morebitne želje in nasvete zastopnikom, ki bodo šli na občni zbor, da se bo o njih porazgovorilo. Bog živi! — Osrednje vodstvo Dekliških zvez v Mariboru.

Kmetije, naročite koledar Kmetijske zveze, ki je izšel. Naj ne bo nobenega kmeta, ki ne bi imel tega koledarja. Varujte se koledarja, ki ga vsiljujejo samostojneži pod naslovom »Kmetijski koledar.« Naš koledar naročite posredniki pri: Prodajalni tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, organizacije SLS pa pri: Tajništvu SLS, Maribor, Aleksandrova cesta 6.

Mariborske novice. Priziv socijalnih demokratov proti občinskim volitvam v Mariboru je veliki župan zavrnil kot neutemeljen. Kljub zavrnitvi pa noče stari župan Grčar sklicati novoizvoljenih občinskih odbornikov, da bi ti izvolili novega župana, podžupana in mestne svetnike. Narodni blok se je radi tega Grčarjevega cincanja pritožil na okrajno glavarstvo. G. Grčar bi namreč rad zavlekel volitev novega župana preko 1. novembra, da bi potegnil lepo plačo mariborskega župana še tudi za mesec november. — Zavod šolskih sester v Mariboru je slavil dne 15. t. m. 60letnico obstoja učnega zavoda. — Dne 12. t. m., ob štirih zjutraj je izbruhnil požar v mlinu posestnika Leberiča pri Zgornji Kungoti. Zgorela so malone vsa poslopja. Škoda znaša 500.000 dinarjev. Požarna bramba je mogla ogenj le samo omejiti. Škoda je krita z zavarovalnino.

Blagoslovitev novega zvona v Javorju pri Črni v Mežiški dolini. Dobil smo težko pričakovani novi zvon, ki ga je vtila livarna Zvonoglas v Mariboru v splošno zadovoljstvo. Veliko veselje je zavladovalo, ko so ga pripeljali vsega ovenčanega v spremstvu družic. Topiči so mu pokali v pozdrav, da je kar bobnelo naokoli. Nančka Stopar p. d. Mežnarova ga je pozdravila z v ta namen sestavljeno pesmijo. Nato je zapel domači cerkveni pevski zbor, nakar je zvon blagoslovil č. g. J. Dobrovč, župnik v Črni. Botri so bili: Alojz in Malka Potočnik ter Janez in Helena Gutovnik. Imamo sedaj dva zvona v naši najvišji župniji v škofiji in upamo, da dobimo v kratkem že tretjega.

Hudo se je ponesrečil. Iz Kamnice pri Mariboru poročajo: Trgatev v vinogradu je hotel oznaniti s strelom iz možnarja Gašper Kajzer iz Kamnice minuli petek. Vsi paval je v možnar smodnik, ki se mu je pa iz neznanega vzroka užgal. Odneslo mu je palec in kazalec na levi roki. Smodnik ga je znatno osmodil tudi po obrazu. Bodite previdni, ako imate opravka s smodnikom!

Iz Šmartna pri Vurbergu nam poročajo o navdušenem delovanju naših organizacij. Naš vrli organizator poroča to-le: Res veselo je, da se naši fantje in dekleta pridno organizirajo bodisi v Marijini družbi, v Orlu in pa v Bralnem društvu. Bavimo se pa včasih tudi s politiko. Igrali smo letos več iger ter nabavili društvu precej knjig. Knjižnica je dobro založena s knjigami, ki si jih bodo po dolgih zimskih večerih moške in dekleta lahko izposojevali ter čitali. Vsem našim dosedanjim udom pa ključemo: Naj še znanprej ostanejo zvesti ter naj skrbijo, da še pridobijo več novih udov. Skrbeli bomo, da po možnosti naročimo še več novih knjig.

PTUJSKI VOLILCI SLS!

V nedeljo 19. oktobra se bodo vršile v Ptuj občinske volitve. Z drugimi slovenskimi strankami smo se zedinili na delovni program v občinskem svetu. Razen tega se morajo vse stranke držati sprejetega pravilnika. Boj za ptujsko občino je boj proti zadnjim ostankom Ornigovega štajercijanstva, proti kateremu smo izbojevali že pred vojno marsikatero častno zmago. In da bo tudi boj proti ostankom v mestni občini sijajno uspel, boste dosegli vi, ki boste v nedeljo prišli vsi na volišče, ki boste povedali someščanom, da jih ne boste poznali, če jih boste videli v nasprotnih vrstah. Pri zadnjih državnoborskih volitvah ste nastopili v častnem številu. Naloga vsakega zavednega našega volilca je, da pridobi vsaj enega omahljivca. **V nedeljo vsi na volišče, to zahteva naša čast, to zahteva strankina disciplina. Vsi vrzite kroglico**

v prvo škrinjico,

ki je skrinjica Gospodarsko-socialnega bloka in za to tudi naša skrinjica.

Krajevni odbor SLS za mesto Ptuj.

Usodepoln fantovski pretep v Šikolah pri Pragerskem. Zadnje nedelje se je doigrala med fanti iz Šikol in fanti iz vasi Stražgonjci prava bitka s krvavimi posledicami. Po kmeto fantovski navadi so šli šikolski fantje na večer v gostilno Draškovič. V gostilni so mirno pili in se med seboj pomenkovali. Že bolj pozno zvečer, krog devete ure so prišli pred gostilno fantje iz sosedne vasi Stražgonjci, se vsedli za mize pod kostanji in si naročili vina. Med fanti pred hišo in med onimi v hiši skozi celo uro ni bilo nobenega prepira, ampak sta se zabavali obe skupini vsaka ločena zase. Ob enajsti uri je gostilničar zahteval izpraznitev krčme, ker je bila policijska ura. Šikolski fantje so ostavili gostilno, a zunaj pod kostanji so jih napadli brez vsakega vzroka Stražgonjčani. Najprej so se začeli med seboj pripraviti in med pretepom je nekdo ustrelil. Ta prvi strel je deloval na obe skupini kot znamenje za napad z noži, koli ter plankami. Razvila se je med fatalni prava bitka, ki je trajala med streli, udarci, zabodljaji ter krikom od poldvanajste ure do enih po polnoči. — Nikdo od pametnih in mirnih šikolčanov si ni upal ven iz hiše, da bi pomirjeval bojevnike, ker se je vsakdo bal strela. Uspeh te krvave bitke je bil, da je obležalo šest težko ranjenih, ki so prepeljani v mariborsko bolnico,

kakih 20 fantov je dobilo pa lažje poškodbe, katere so lahko odnesli na svoje domove. Smrtna žrtev tega pretepa je bila 55 let stara posestnica Katarina Peršuh. Po končanem pretepu je uboga mati izpraševala sosede, kje bi bil njen sin, o katerem je znala, da je poprej pil s šikolčani v gostilni. Sosedje so ubogi revji odgovorili, da je njen sin obležal mrtev na bojišču. Ta vest je mater trenutno tako presunila, da jo je pri priči zadela kap in se je zgrudila mrtva. Njen sin je bolj neznatno ranjen in ni prav v nobeni nevarnosti. Prvi in glavni krivci ravnokar opisanega fantovskega poboja in pokolja so fantje iz Stražgonjev, ki so napadli brez pravega vzroka mirno iz gostilne odhajajoče domače fante. Med fanti obeh vasi Šikole in Stražgonjci pa že vlada dalje časa zelo napeto razmerje, ki si je dalo zadnje negeljo krvavega duška. Orožniki so zaprli več pretepačev. Fantje si bodo lečili nekaj časa po nepotrebnem dobljenih rane, ko jim bodo pa te zacelile, pa bodo imeli še bogzna koliko potov na sodišče in nazadnje obilne stroške, večmesečno ječo in sramoto pred celo javnostjo.

V Ormožu se vrši v nedeljo, dne 26. oktobra, po rani službožji v Katoliškem domu shod SLS. Poroča g. tajnik Krajnc iz Maribora.

Družinska žaloigra na Polensaku pri Ptuj. Ustuden zločin, ki se je prigodil dne 6. t. m. po noči pri Janezu Florjaniču, posestniku v Lasigovci, nam je jasen dokaz, kakšni ljudje so zbrani v zeleni slabostojni stranki. Evo vam: Med očetom Janezom Florjaničem in njegovim sinom Janezom je prišlo do neke male družinske razprtije. Sinovo svarjenje je očeta tako razkačilo, da je sredi noči, ko je sin na hlevu spal, njega napadel z nekim ostrim železnim predmetom in mu na glavi prizadajal blizu 4 cm globoko rano in je celo nevarnost, da sin umrje. Ta prav zanikerni mož in oče je vsikdar nasprotnik vsega poštenega ter je kot tak v samostojnem občinskem odboru občine Polenci, kateri županuje župan Radčič. Vsem našim občanom naj bodi ta grdi in ostudni zločin v svarilo pri prihodnjih občinskih volitvah!

Avtomobilska nesreča pri Ljutomeru. V soboto, dne 11. t. m., okoli 11. ure ponoči, se je zgodila na Lokavškem polju blizu Ljutomera avtomobilska nesreča, ki je zahtevala eno človeško žrtev: znanega veleposestnika Joško Rajha. Tovarnar Martinušič iz Murske Sobote in Rajh sta se peljala iz Apaške kotline proti Ljutomeru. Avtomobil je vodil g. Martinušič. Na cesti v Križevce, ko je avtomobil dirjal z največjo brzino, se je hotel g. Martinušič izogniti nekemu kolesarju. Ker ni utegnil več zavreti, je vrgel kolesarja 6 metrov daleč v cestni jarek in avtomobil je zdiral naprej. Pri drugem ovinku pa se je voz dvakrat prevrgel in pokopal oba v njem se nahajajoča gospoda. Martinušič je odletel z lažjimi poškodbami, Rajh je pa ostal pri priči mrtev. Dotični kolesar je mogel na licu mesta ugotoviti nesrečo in poklicati pomoč. Rajh zapuščena ženo in sedem nepreskrbljenih otrok.

Novice od Kapele pri Radencih. V tukajšnji občini je bil za župana izvoljen zopet Franc Ajlec, odločen pristaš SLS. Tako so skoro vse občine v rokah SLS. — Dne 3. oktobra je v Očeslavcih umrla vrla gospodinja Marija Silec. Teden poprej je spravljala koruzinje z njive domov, se na njivi spodtaknila in tako nesrečno padla, da si je pretrgala žilo ob srcu, kar je povzročilo njeno prezgodnjo smrt. Pogreba se je udeležilo 6 njenih bratov, ki so jo doma dvignili, nesli in položili v grob. Naj v miru počiva. — V nedeljo dne 12. t. m. se je vršilo v Zabjeku slovesno blagoslavljanje Franc Hojsovega križa. Ob tej priliki se je nabralo za Dijaško večerjo 183 dinarjev. Dobrosrčnim darovalcem Bog plati!

Novi zvonovi v Venčesu. Prihodnje nedelje bo preč. g. stolni kanonik Fr. Časl blagoslovil tri nove zvonove za našo cerkev, na kar se opazarjajo tuji župljani, posebno tisti, ki so navezani na naše zvonove, da se blagoslovitve udeležijo ter da ne pozabijo s seboj prinesiti denarnice, ker zvonovi še niso plačani.

Kako notar Jereb spoštuje slovenski narod. Iz Konjic smo dobili naslednje obvestilo o ponizanju slovenskega naroda, ki ga je zagrešil notar Jereb, sedanji demokratični župan trga Konjice. Kako je notar Jereb prišel do županskega stolca v Konjicah, je dobro znano. Demokratiška stranka je pri občinskih volitvah s pomočjo konjiških nem škarjarjev dobila en glas večine. Notar Jereb je torej sedaj konjiški župan po milosti in volji nemškarjarjev, ne pa slovenskega ljudstva. Kako notar Jereb spoštuje slovensko ljudstvo, dokazuje njegova izjava o Slovencih na nekem obedu sredi preteklega meseca. O priliki vojaških manevrov, ki so se vršili v konjiški okolici, je bil v Narodnem domu v Konjicah prirejen obed, h kateremu so bili povabljeni častniki. Na obedu je notar Jereb imel govor, v katerem je napadal sedanjo vlado, čez vse pa hvalil Pašič-Pribičevičevo vlado. To je seveda grdo za Slovence, za demokrata pa navsezadnje odpustljivo. Neodpustljivo pa je, da se je pri tej priliki notar Jereb o slovenskem narodu predrznil to-le izjaviti: »Slovenci nismo vredni, da bi Srbom odvezali jermene na njihovih čevljih.« Pristojni oficirji so bili toliko obzirni, da so tako ponizanje slovenskega naroda enodušno odklonili. Nek oficir, po narodnosti Srb, je slovenske demokrate podučil, da se v ožaki ne pečajo z politiko. »Nam je vseeno«, tako je izjavil, »kako je država notranje urejena, ali jo notranje gradi in zida Pašič ali Korošec ali Radič. Naša naloga je, da državo branimo proti sovražnikom.« Ob tem poduku se je notarju Jerebu in njegovim bratom v Žerjavu povsobil nos. Slovensko ljudstvo bo skrbelo, da se bo ta nos demokratom v Konjicah še globlje povsobil. Slovenskega ljudstva ne damo sramotiti od nikogar.

Novi zvonovi v Majšpergu. Šaljivci so do zdaj rekli: »V Majšpergu pa zmiraj z vsemi zvonovi zvonijo.« Res je bilo tako. Imeli smo namreč samo eden zvon; trije so morali iti v vojno. Žalostni smo takrat bili, a žalost se nanaša je v veselje sprememila. Dobil smo nov, lep, glasno doneč

zvon, ki s starim prav izborna harmonira. Dne 20. t. m. so ga odpeljali iz mariborske livarne »Zvonoglas« z dvema paroma iskrih, bistrih konj po cesti proti Pragerskem pod vodstvom g. cerkvenega ključarja Valentina Sagadin. Na Pragerskem so že prišli mladeniči na konjih in biciklih zvonu naproti, v Sesterzah pa mladeniči pešci v orlovskem kroju in domači majšberski muzikanti. Vasi: Sesterže, Medvece, Jurjeva vas in Podložje so bile vse v cvetju, vencih in zastavah. Skozi osem slavolokov s pomenljivimi napisi je šel zvon, predno je došel na svoje določeno mesto. Ko so peljali omenjeni zvon po tisti novi cesti, ki jo je lansko leto dne 1. junija blagoslovil vladika dr. Andr. Karlin, mu je pel v čast črnogorski (ptujskogorski) zvon, ki baje tudi ne bo več dolgo sam v zvoniku. Pri slavoloku, ki je bil na meji med gorsko in majšbersko župnijo, so ga pričakovali: duhovniki, belo oblečena dekleta in nebroj drugega ljudstva. G. župnik je imel prav lep nagovor. — Drugi dan v nedeljo se je nabralo ogromno ljudstva iz domače in sosednih župnij k cerkveni slovesnosti. Zvon je prišel blagoslovit g. kanonik in dekan slovenjebistriški g. Jožef Cerjak, ki je imel tudi prav krasen, zanimiv, v srce segajoč cerkven govor. Nato je domač g. župnik služil ob asistenci makolskega in stoperskega g. župnika slovesno sv. mašo, med katero so naši vrli pevci izvanredno lepo peli. Zapeli so krasno že pred cerkvijo, takoj ko je bil zvon blagoslovljen, v cerkvi jih je pa bilo še lepše slišati, ker so petje spremljali z raznimi godbenimi instrumenti. Da so ves dan pokali tudi topiči ali možnarji, to se razume samoobsebi. Neki ljubljčan, ki je vse to videl in slišal, je rekel: »Zdaj so ga pa Majšberžani enkrat pihnil. Kaka slovesnost bo šele takrat, ko si bodo novo cerkev posta vilil!« — Še nekaj! Podobna slovesnost se je vršila tudi dne 2. in 3. avgusta t. l., ko smo dobili nov zvon k Sv. Bolfenku, majšberski podružnici, iz livarne Bühl. Tako imajo zdaj tudi Šentbolfenčani dva zvona, ki prav čedno donita: žive kličeta, za mrtvimi žalujeta, slavo božjo oznanujeta!

V župniji Studenice pri Poljčanah so v vseh štirih občinah izvoljeni županom pristaši SLS in sicer: v Studenicah Rudolf Strašek, v Modražeh Simon Svagan, v Hrastovcu Simon Kitek, v Brezju Franc Bezjak. — Krajevna organizacija SLS zboruje redno vsak mesec in izkazuje pod vodstvom načelnika g. Simona Kiteka zadovoljive uspehe. — Zobraževalno društvo se zadnji čas oživlja. Pod vodstvom g. T. Erkerja je upati na uspešno delovanje. Vsa čast našim ljudem, ki imajo, kakor malokje, smisel za vse lepo in plemenito.

Podružnica Udruženja vojnih invalidov kraljevine SHS v Celju poziva vse one člane in članice, ki nimajo še novih članskih knjižic s sliko, da si iste nemudoma preskrbe pri podružnici, oziroma oni, ki še niso oddali slike, da to takoj storijo. Po nalogu IO v Ljubljani podružnica ne sme več sprejemati prošenj onih invalidov, ki nimajo novih članskih knjižic in bo primorana iste v najkrajšem času črtati kot člane Udruženja. Zatorej se pozivate, da ne bode potem nepotrebnega moledovanja, češ, nisem vedel.

Iz Šoštanja. Ze zdavnaj dobro poznani dopisunček je skusil v dopisu »Iz Šoštanja«, razglašen v »Taboru« z dne 24. avgusta t. l., s svojo izvanredno treznostjo nekoliko razširiti svoje laži in mnenja med javnost. Resnično je, da je tajnik občine okolica Šoštanj, ki pa tudi drugače želi voditi občino precej po svoji volji, sestavil brez vsakega navodila kompromisno listo, kar pa je seveda razumno, ker je še nobeden pogledal ni. Vsem je pač dobro znano, da je bila postavljena edinole lista SLS. Vam dopisunček pa zakličemo, da občina okolica Šoštanj je bila in bo ostala dovolj klerikalna in nam torej pač ni potreba, kakor vi mislite, si prisvojati listo, katera je sploh obstojala le v vaši burni domišljiji. Sicer pa le poskusite vaše laži na bolj spreten način zakriti, ker izvoljen je župan in štirje svetovalci, katerih pa ni nobeden, kakor se vam sanja, pristaš JDS, ampak odlični možje SLS. Da pa ta dopisun »Tabora« sploh pride do svojih tako čednih in lepih izjavanj, če bi le laž ne bila njih podlaga, se prav nič ne čudimo, ker dokler bode imel opraviti v naši klerikalni občini človek, ki je izvrsten orjuneček, ponarejevalec podpisov in naštelo bi se še lahko mnogo čednosti, je pač lahko umevno, da se v sličnih dopisunčkih lahko eventuelno zbudijo sum, so li novoizvoljeni pristaši SLS ali ne. Da se pa v bodoče ne bodo več razglašale neresnice takih treznih dopisunčkov po časopisu, vam, gospod župan, zakličemo: Odstranite ljudi, ki ne spadajo v našo občinsko pisarno, dokler še ni dvanajsta ura, sicer bomo primorani, podvzeti korake, ki vam bodo te ljudi s silo odpeljali. Vam, »vrli« dopisunček, pa zakličemo, v bodoče se pa le dobro informirajte poprej, ko spravljate laži in obrekovanja o naših odličnih možeh, ki so vam seveda trn v peti, med svet, sicer je pa bolje, da pustite slične reči, ki niso vam nič mari, v miru, ker vi s tem povzročite škodo le vašim lastnim pristašem.

Kaj nam poročajo od Sv. Trojice pri Rogiški Slatini? Napredna kmečka zmaga. Pod tem naslovom je v 233. številki »Jutra« z dne 3. oktobra svojega lajzburnala napisal »advokat« g. Zurman, župan pri Sv. Trojici ostuden napad na našega, od vseh poštenih ljudi spoštovanega, agilnega, za vse dobro vnetega g. kaplana Kovačiča. Dopis je imel krasen uspeh. Dne 5. oktobra pri županovi volitvi je bil izvoljen ne gospod Zurman, ampak g. Drogenik iz Nežbiš. Ni pomagal ne dopis v »Jutru«, ne zvijača in pijača, tudi ne Grilova Neža. Kriška fara šteje 11 občin, od teh je sedem v rokah SLS, gosp. dopisnik pa pravi, da je večina občin v »trdnih naprednih rokah«. Čemu tako očitno lagati? — Izraze: »petelinček«, »revšca«, »dečko«, »možič« in še eno figo zraven, naj si gospod napredni kmet-dopisnik v gospodski obleki v žep vtakne, to njemu najbolj pristoja. Nimamo nič proti temu, da imajo »kmetje svoje možgane«, pripominimo samo to-le, da g. kaplanček ima več pameti v peti, kakor g. dopisnik v svojih naprednih možganih. »Dolgi

gospodski manšeti kaplana Petra (ki jih seveda vidi samo gospod dopisnik s svojimi naprednimi možgani) pač nam kmetom ne imponirajo! — tako dopisnik. Mi pa odgovarjamo: Nam pa še manj imponirajo dolgi nosovi g. Jankota in g. Miloša, ki jih imata zdaj po »napredni kmeti« zmagali.

Iz laškega okraja. Okrajna cesta od Laškega do toplic je v dobrem stanju, vendar je navoženega gramoz, da je kup poleg kupa, a cesta proti Sv. Marjeti, posebno od Vrteč do Sevc, pa polna jam, kakor kak hribovski kolovoz. Mogoče pa je vzrok to, ker na cesti pri Laškem vozi gramoz nekdo, ki se rad obeša za demokratiški frak. G. velikega župana opozarjamo tudi na to, saj je dotični, ki vozi gramoz na cesti pri Laškem, sam rekel, da je zato podpisal kandidatno listo gospodarske stranke, ker mu dajo gg. demokrati dobro zaslužiti.

Smrtna kosa v Šmarjeti pri Rimskih toplicah. Tukaj je umrla v cvetu svoje mladosti hči našega vrlega župana: Marija Sluga iz Sevc, stara 25 let. Nit življenja ji je pretrgala neizprosna jetika po enoletnem bolehanju. Njen pogreb se je vršil v petek, dne 3. t. m., ob obilni udeležbi, kar je kazalo, kako priljubljena je bila. Krsto in križ so nosile ovenčane deklice, ob odprtem grobu so ji domači cerkveni pevci zapeli žalostinko. Počivaj v miru, draga Marija, spoštovani obitelji Krajncovi pa naše iskreno sožalje!

Podpisana zavrnitev. Iz Rečice pri Laškem smo prejeli: Ker mi orjunska »Domovina« še ni dokazala tatvine v neki laški trgovini in mi je tudi ne bo, popraviti pa obrekovanja noče, zato imenujem dopisnika in urednika javno nesramna lopova. To ostaneta, dokler me ne tožita, da se tako pri sodnji izkaže: kdor drugim jamo koplje, se sam v njo zvrne. — Franc Nemeč.

Kaj poročajo iz Hude jame pri Laškem? Franc Vojtkovski se pere v »Domovini«, da ni tajnik orjunccev, ampak samostojne strokovne delavske unije. Znano pa je, da sta si orjuna in unija kot Žerjavova otroka v bratski zlahti. Žerjav namreč dobro vé, da nobenega delavca ne spravi v orjuno, zato pa nas hoče slepariti z demokratiško unijo in svojo surovo »Domovino«. Nekaj rudarjev jo bere, občudujejo njeno nesramno lažnjivost, kažejo pa vsem liberalcem fige. Prej so nas delavce vodili za nos židovski socialni demokrati, zdaj pa buržujski demokrati. Delavec pozna obojne, Vojtkovskega pa najbolj, zlasti iz sedajne premogovne krize.

Zanimivosti od Sv. Jederti nad Laškim. Tukajšnji demokrati so pobirali podpise za popravo ceste proti Sevcam. Zdaj vprašujejo, zakaj so se podpisali. Odgovor: za 1000 dinarjev, ki jih je, kakor piše »Domovina«, dovolil občinski odbor. — Po toči je občina zbrala podatke o povzročeni škodi. Orjunci pišejo zdaj v omenjenem listu, da niso zadovoljni s praznimi obljubami. Odgovor: Občinski odbor tudi ne. Ali ne veste, demokrati, kam gredo podatki o toči. Občina nima druge dolžnosti, kakor da škodo naznani. — Tudi piše neki demokrat, da ni na cesti proti Udmatu nikakega prometa, pač pa proti Sevcam, kjer ima neki orjuncer svojo vilo. Svetujemo dotičnemu dopisniku, naj si natakne očala ter se postavi na križpot v Trnovem, da vidi, kod gre promet. Naj se le popravi cesta proti Udmatu, da bodo lahko vozili po njej, in cesta mimo vile bo kmalu pozabljena. — O »kšeftu« pa orjunci nikar glasno ne govorite, kajti na tega se vi salamensko dobro zastopite.

Špecialist za ženske bolezni in porodništvo dr. Benjamin Ipavic, Maribor, Gosposka ulica 46, ne ordinira do dne 3. novembra.

Sigurno sredstvo proti revmatizmu. Dasi je zdravilo Radio-Balsamica dr. Rahlejeva dobro poznano radi brzega, lahkega in popolnega ozdravljenja od revmatizma, ne samo pri nas, ampak tudi v inozemstvu, je še vseeno dosti bolnikov, ki bolujejo vsled revmatizma; tem se sedaj nudi prilika, da se izlečijo od te bolezni, ker je Radio-Balsamica priznana od vseh medicinskih avtoritet kot najboljša in edino sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Zdravilo dr. Rahlejeva je absolutno neškodljivo za srce, njegova prednost je, da deluje zelo hitro, ne ostavljač nikakih posledic na koži ali v organizmu. Revmatizem, ki traja že več let, se lahko ozdravi z dvema ali tremi steklenicama tega znamenitega leka. Za izdelavo in prodajo zdravila Radio-Balsamica je otvoril dr. Rahlejev moderen laboratorij v Beogradu, Kosovska ulica 43. 1239

Gospodarske vesti.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš ima svoj toletni občni zbor v nedeljo, dne 2. novembra, v dvorani okrajnega zasiopa (Koroška cesta); začetek ob 9. uri dopoldne. Vspored: 1. Poročilo načelnikovo. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Volitev delegatov za skupščino. 4. Predavanje g. prof. Priola: Kako je ravnati s shranjenim sadjem in sadjevcem. 5. Predlogi za skupščino in podružnico. 6. Slučajnosti.

Dobava trt in drevesc. Od velikega župana mariborske oblasti, oddelka za kmetijstvo v Mariboru, smo obveščeni, da se bode prihodnje spomlad oddajalo iz državnih trsnic in drevesnic trsne in drevesne sadike najboljših sort: drevesca (visokodebelna) la po 15 dinarjev, la po 10 dinarjev komad. Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki noprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Imovitejšim posestnikom se zaračunajo trte in drevesa za 50% dražje. Cene veljajo na oddajnem mestu. Za omoč in dovoz na železnico se zaračuna lastne stroške. Naročila na blago morajo biti kolkovana (5 dinarjev za vlogo) in jih je poslati najkasneje do 15. novembra t. l. državnemu vinarskemu in sadjarskemu nadzorništvu za mariborsko oblast v Mariboru. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Mariboru (vinarska šola) sprejema za člane naročila, ki so kolka prosta.

Letošnje zorenje grozdja v vinogradu »Kalvarija« vinarske in sadjarske šole v Mariboru je od 24. septembra do 9. oktobra napredovalo, izraženo v odstotkih sladkorja in kisline, takole: beli bugundec: dne 24. 9. sladkor 17, kislina 1.28, dne 9. 10. sladkor 18.8, kislina 1.13; silvanec 15.6, 1.17 — 18.8, 0.72; rdeči traminec: 15.6, 1.2 — 18.3, 0.95; moslavac s srednje lege: 14.2, 1.56 — 16.2, 1.27; moslavac z višje lege: 11.8, 1.56 — 16.9, 1.33; laški rizling: 13.3, 1.24 — 17.5, 0.92; rizling s srednje lege: 14.6, 1.47 — 17.9, 1.2; rizling z višje lege: 16.1, 1.46 — 18.5, 1.16. Ob ugodnem jesenskem vremenu se bo kvaliteta še naprej izboljševala, ako je vinska trta zdrava. Ne prenamagimo se s trgatvijo boljših poznih vrst! — Andrej Žmavc, Maribor.

Tržni dan v Mariboru dne 11. oktobra 1924. Ta dan je bilo na trgu zelo živahno, kajti kmetje so pripeljali 40 vozov sadja, 35 vozov krompirja, 35 vozov zelenjave in 25 vozov svinjine in slanine. Običen prostor je bil premajhen in radi tega se je moral trg razširiti tudi po Strossmajerjevi ulici. Cene so bile sledeče: Perutnina: Te je bilo okoli 700 komadov in zato so tudi cene nekoliko padle. Kokoši so se prodajale po 10 do 50 dinarjev, race po 60 do 80 din., gosi po 90 do 100 din. in purani po 40 do 100 din. komad. Domači zajčki so se prodajali komad po 10 do 45 din. Meso: Slaninariji so prodajali svinjino po 30 do 40 din., slanino po 35 do 38 din., glavo po 20 din., pljuča po 15 din. in drugi drob po 15 do 20 din., domači mesarji pa svinjino po 30 do 35 din., teletino po 25 do 30 din., govedino po 23 do 25 din., prekajeno meso po 40 do 45 din., klobase po 30 do 60 din., jetra in srce po 16 din., drugi drob po 10 do 15 din. 1 kg. Zelenjava in krompir: Zeljnate glave 1.50 do 5 din., kumarce 0.50 do 1.50 din., solata 1 do 3 din. komad, čebula 3 do 6 din. venec, česna ni bilo videti, fižol in grah po 3 in 5 din. liter, kislota zelje 4.50 din., kislota repa 3 din., navadna repa 2 din. 1 kg. krompir je ostal kljub veliki množini pri ceni pretečenega tedna, to je 10 din. mernik (7½ kg). Sadja je bilo izvanredno mnogo in zato se je pocenilo, tako so se dobila jabolka po 1.50 do 5 din., hruške po 3 do 7 din., breskve in grozdje po 5 do 10 din., češplje po 10 do 12 din. 1 kg. Kostanj surovi 3 do 4 din., pečeni pa po 6 din. liter. — Lončene robe je bilo to pot izvanredno mnogo na trgu in se je prodajala po 0.50 do 100 din. komad, lesena roba pa po 2 do 150 din. komad. Koruzna slama se je prodajala po 17 do 25 din. ena vreča.

Posvetovanje strokovnjakov za povzdigo živinoreje. Poljedelski minister Kulovec je sklical za 1. november posvetovalni sestanek živinorejskih strokovnjakov. Na to posvetovanje je povabljenih 20 najboljših strokovnjakov, ki bodo razpravljali o prevážnem vprašanju: kako pri nas povzdigniti živinorejo? Poljedelsko ministristvo namerava v kratkem času ustvariti zakon o pospeševanju živinoreje v naši agrarni državi. Predlogi za ustvaritev tega zakona bodo glavni predmet posvetovanja dne 1. novembra.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 10. oktobra 1924 se je pripeljalo 464 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 87.50 do 187.50 din., 7—9 tednov 225 do 275 din., 3—4 mesece 300 do 500 din., 5—7 mesecev 700 do 750 din., 8 do 10 mesecev 875 do 950 din., 1 leto 1250 do 1750 din., 1 kg žive teže 16.25 do 17.50 din., 1 kg mrtve teže 23.75 do 27.50 din., 1 koza 125 do 225 din.

Dunajsko sejmsko poročilo. Dne 13. oktobra se je vršil na Dunaju velik živinski sejem. Prignanih je bilo na sejmišče 3436 komadov. Od teh je bilo 2757 debelih, drugo pa bolj srednje vrste blago. Iz Jugoslavije je bilo na dunajskem trgu 700 komadov. Biki n krave so bile po 14.000—19.000, voli po kakovosti 11.500—19.000. Srednje vrste živinsko blago pa po 8.000—12.000. Cene so padle za 500—1000 aK.

Zalec. Tukajšnja kmetijska podružnica priredi svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m. ob treh popoldne v gostilni g. Fr. Pikla v Žalcu po sledečem sporedu: 1. Predsednik konstatira sklepčnost in otvori zborovanje. 2. Poročilo o delovanju podružnice. 3. Letni račun. 4. Volitev podružničnega odbora. 6. Volitev delegatov za glavno skupščino v Ljubljani. 7. Skupna nabava sadnega drevja, trt in umetnih gnojil. Pridite vsi! — Podružnični odbor.

Vojnik. Sadna razstava podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva od 5. do 7. t. m. je prav lepo uspela. 44 razstavljalcev je razstavilo lepo, deloma prav lepo sadje, sadjar Josip Ofentavšek od Sv. Tomaža model zelo praktične lastne sušilnice sadja z okusno osušenim sadjem, čebelar Oto Samec iz Nove cerkve več lično lastno izdelanih čebelarških potrebščin, učiteljica Mira Jankovič mnogo vrst lepo vkuhanega sadja v steklenicah in šolski vrtnar Pero Jankovič krasne eksemplare vrtno zelenjadi, ki so vzbujale obče občudovanje. Drevesničarji in trsničarji Franc Goleš iz Pristave, Vrečer iz Dramelj in Franc Kovač iz Malih dol lepo vzgojeno drevje in cepljenke. Razstavo si je ogledalo nad 800 obiskovalcev, dalje šolska mladina tukajšnje osnovne in meščanske šole, iz Nove cerkve in iz Ljubečne pod vodstvom svojih učiteljev. Od strokovnjakov so si ogledali razstavo ter se prav pohvalno izrazili o njej iz mariborske oblasti kmetijski referent inž. g. Zidanšek, ravnatelj vinarske in sadjarske šole g. Žmavc, prof. g. Priol, kateri je imel zelo zanimivo in poučno predavanje pri otvoritvi, dalje vodja kmetijske šole v St. Jurju ob južni žel. inž. g. Kropivšek, strokovni učitelj g. Gvardian in g. M. Zupanc, iz ljubljanske oblasti kmetijski svetnik g. Rohman kot zastopnik Sadjarskega in vrtnarskega društva, inž. g. Lah in višji kletarski nadzornik g. Gombač. Po predavanju so se pod vodstvom višjega sadjarskega nadzornika g. Franc Goričana določile vrste jabolk, ki bi bile najbolj priporočljive za tukajšnji okoliš, kajti razstava je ravno pokazala, da je tukaj veliko

preveč vrst (razstavljenih nad 70!). Prva nagrada se je priznala 15 razstavljalcem, druga pa 20. V terek se je razstava ob 14. uri zaključila. Za to razstavo je bilo zato tako veliko zanimanje od strani ljudstva, ker še ni bilo nikdar take prireditve v Vojniku. Da je bilo mogoče prirediti razstavo v tako ličnem in velikem obsegu, v prvi vrsti hvala vsem razstavljalcem, dalje mariborski oblasti, županstvu občin Vojnik, Skofjvas in Višnjvas in tukajšnji posojilnici, ki so isto podprli gmotno, in končno veletrgovcu g. Diehlu iz Celja, ki je kupil vse razstavljeno sadje! Nagrade se bodo v kratkem preskrbele in razdelile razstavljalcem.

Sadni sejem v Ljubljani. Sadni sejem v Ljubljani, ki se prične to soboto, dne 18. t. m. in ki bo trajal do vštvešega ponedeljka 20. t. m., obeta veliko udeležbo, tako od strani sadjerejcev, kakor tudi kupcev. Sejem se vrši v zelo prostornem in svetlem paviljonu Ljubljanskega velesejma in bo odprt vse tri dni od 8. dopoldne do 5. popoldne. Na prodaj bo samo lepo in obrano namizno sadje, predvsem seveda jabolka najbolj znanih in najbolj razširjenih vrst. Priglasila za sejem so došla od vseh strani, največ iz bogate Štajerske, ki se odlikuje letos prav posebno po svojem krasnem in zlahtnem sadju. Glavni namen sejma pa je, da se privabijo kupci iz domačih in tujih dežel in da se prodajo za deželi lepo namizno sadje, ki je po mnogih naših krajih tako bogato obrodilo. Na sejem so povabljeni kupci in bližnjih in daljnih domačih krajev in iz tujine. Posebna zanimivost bo tudi to, da bo večina sadja, vložena v ameriške zaboje, ki se morajo za sadno kupčijo tudi pri nas vpeljati zaradi svoje lahkote in priročnosti za prenašanje in prekladanje.

Iz žitnega trga. V zadnjem času se izvažajo iz naše države zelo veliko pšenice. Inozemstvo kupuje vsako količino naše pšenice kljub porastku dinarja, ker so naše žitne cene še vedno nižje nego one svetovnega trga. Kot zelo krepek kupec je nastopil v zadnjem času Dunaj. Do pred kakimi 14 dnevi je kupoval Dunaj skoro izključno ameriško moko, a sedaj je pšenica v Ameriki znatno v ceni poskočila in se je Dunaj obrnil v Jugoslavijo. Razven tega so pa nekateri naši žitorodni kraji po Vojvodini in Banatu razprodali svoje žitne zaloge ob času žetve in to blago se je izvozilo na Madžarsko. Ravno za časa letošnje žetve so bile naše žitne cene za Madžarsko posebno ugodne in tudi prevoz precej poceni. Od nas se je letos izvozilo toliko žita, da so strokovnjaki mnenja: mi bomo na spomlad še žito uvažali in tudi radi tega, ker je bila letošnja žetev povsod po naši državi znatno slabša od lanske. Zadnje čase se od nas zelo veliko izvažajo na Čehoslovaško in v Italijo. Naši žitni trgovci nič kaj preveč ne ponujajo svojih zalog, ker računajo z znatnim dvigom žitnih cen. Ponudba letošnje koruze je velika, ker je ravno letos koruza obrodila prav dobro. Fižol je zadnje dni v ceni padel in ga je zelo veliko pokupila Italija. Naše zaloge ječmena so na žitnem trgu prav malenkostne, ker so ga deloma že pokupile pivovarne, deloma pa je že izvozen

Ordinacijske ure Dria. Nekrvav-a.

(Spraviti!)

(Nadaljevanje sledi!)

3

Oha, gospoda moja, pa kar po dva na enkrat! Ampak s takimi policijsko-zabranjenimi kurjimi očesi bi ne smel hoditi po ulicah ni en človek, odkar je iznajden »Kukirol«! To sploh niso več običajna kurja očesa! To so pravi debeli doplati vojaških čevljev. Iz teh bi se zamogli napraviti solidni gumbi za suknje. Vendar milijon milijonkrat preizkušeni Kukirol-obliz za kurja očesa omečča in odstrani brez noža in pile vse roženice, žulje in bradavice. Obliz je tako izvrsten, da že po preteku dveh ali treh dni vse pozdravi. Z njim se bolečine takoj ublažijo. Zpomni si za vedno besede »Veliko ali malo kurje oko, odstrani Kukirol samo«. Obenem Vas prosim, da si zapomnite, da je za negovanje in čiščenje nog Kukirol najboljšo sredstvo. Ako Vi to sredstvo pravilno uporabljate, ne bodele imeli na Vaših nogah nobenih nadležnih odtisov in bodele hodili brez strahu, da Vam čevlji zopet ožulijo noge. Kukirol obliz in Kukirol preparat za umivanje nog dobite v vsaki lekarni in boljši drogeriji. Toda paziti morate na varstveno znamko: »Petelinova glava z nogo«, a druge izdelke, ki se Vam vsiljujejo kot istotako dorbi, najenergičneje zavračajte. Nabavite si še danes poučno brošuro: Pravilno negovanje nog. Dopolnje se vam brezplačno od tvrdke

HUGO BULLY, BEOGRAD (JUGOSLAVIJA)
JAKŠIČEVA B. R. 11.

Pravi, po vsem svetu znani in v milijon slučajih preizkušeni Kukirol fabrikati se dobijo v vsaki lekarni in v vsaki boljši drogeriji za ceno 18 dinarjev za skatljko Kukirol-obliza in 12.50 D za paket Kukirol preparata za umivanje nog. V mnogih trgovinah se ponujajo po nižjih cenah ponaredbe naših pravih Kukirol fabrikatov. Iste odklanjajte v lastnega interesu in prosimo, da pazite na to, da Vam se ne vsilijo kot »tudi prav dobri« manjvredni izdelki. Boljšega kot Kukirol se ne dobi. Pristni samo z varstveno znamko: »Petelinova glava na nogi«.

Naš znanstveni oddelek, ki je pod vodstvom starega, izkušnega zdravnika, Vam ob vpošiljavi povratne poštnice brezplačno nudi vsa pojasnila in dobre svete na vsa vprašanja v zadevi negovanja in bolezni nog.

KUKIROL-FABRIK, GROS-SALZE BEI MAGDEBURG
(DEUTSCHLAND).

Inozemstvo. — Cene posameznih žitnih vrst so sledeče: pšenica je na postajah v Bački in Sremu po 370 do 375 din., stera kuruza po 280 do 285 din., umetno posušena kuruza po 235 do 240 din., fižol pisan po 300 do 320 din., beli po 400 do 420 din., ječmen za pivovarne je po 380 din., letošnji oves je radi deževja zelo slab, je počmel in ni priporočljiv ter stane 280 do 290 din. za 100 kg.

Iz našega lesnega trga. Iz Zagreba poročajo o naši lesni trgovini sledeče: Kljub dejstvu, da se je dinar v zadnjem času dvignil tako znatno, je vendar položaj na lesnem trgu v Jugoslaviji precej zadovoljiv. Tudi na inozemskih lesnih trgih se cene lesu držijo trdno kljub temu, da je prenehala sedaj v pozni jeseni čas za zidanje. Lesni producenti so precej zblížali cene lesu, kakor so v inozemstvu. Ravno dejstvo zblížanja lesnih cen doma in v inozemstvu vpliva zelo dobro na lesno trgovino, ker povišanih cen za les bi mogel plačati le malokdo. Inozemstvo ravno sedaj v jeseni zelo povprašuje po našem lesu. Italija kupuje pri nas znatne količine mehkega lesa in rezan bukove les. Veliko našega lesnega blaga se izvažajo preko Reke v Španijo. Španija rabi posebno našo jelko (Tanne), hrastove železniške prage, a v španskih dolžinah in širinah. Prvovrstni hrastov les se vedno lahko proda v Francijo. Največ našega lesa se izvažajo po morju iz Reke in ne iz Sušaka, ker se naša luka na Sušaku ni izgotovljena in opremljena za večje izvoze. Zelo pa je znižala nakup našega lesa Švica in to na predlog švicarskih velikih žag. Zelo veliko je izvoz našega okroglega hrastovega lesa. Zelo velike množine drv iz Slavonije se izvažajo na Madžarsko in se plačajo po 2800—2900 dinarjev od obmejne naše postaje. Trgovina z našimi drvmi se bo zelo razvila zdaj na zimo in to glede inozemstva in domače uporabe. Sečanje lesne cene na železniških postajah na Hrvaškem in v Slavoniji so sledeče: hrastov les I 1500 do 2000 din., II 900 do 1100 din., hrastov les za furniranje 3000 do 4000 din., hrastove neobžagane deske 3000 do 3500 din., izbrane 5300 do 5800 din., hrastov les za sodarje na vedro po 100 do 120 din., hrastovi železniški pragi I komad po 50 do 80 din., bukove les v hlohah po 300 do 400 din., rezan bukove les 1300 do 1600 din. I kubični meter, bukovi železniški pragi so po 40 do 50 din., jesenove les v hlohah je po 700 do 900 din., jesenove deske I kubični meter 1500 do 1700 din., bukove les za kurjavo stane 10.000 kg 2600—2900 din.

Vrednost denarja. Za 100 dinarjev dobiš: 1.44 ameriških dolarjev, 7.425 francoskih frankov, 100.050 avstrijskih kron, 32.90 laških lir in 47.75 čehoslov. kron.

Kdor bo zidal, pozor! Kdor hoče zidati poslopje, katerokoli ter si pri zidanju želi prihraniti 25 odstot. na opeki, pesku, apnu in delu, naj se posluži novega načina zidanja z navadno zidno opeko, katera stanovanja so zdrava, suha, trpežna, po leti hladna, po zimi topla, naj piše po obširna, brezplačna pojasnila na naslov: Dragotin K o r o š e c, stavbeno podjetje, Rečica ob Paki. (Za stroške priložiti 2 D.)

Ifa Separator d. d. Opozorjamo s tem naše cenjene čitatelje na današnji oglas t. t. Alfa Separator d. d. (A. Penič), Zagreb, ki stoji pod vodstvom g. A. Peniča že celih 20 let in je preskrbljena z vsemi mlekarскими stroji in potrebščinami priznано najboljše kvalitete, pa prosimo, da se po potrebi zaupno na to tvrdko obrniti izvolite, ker jo moremo kod solidno najtoplejše priporočiti.

Vegetabilno fosforokislo krepčilno krmilo. Kakor nam poročajo, se je posrečilo pridobiti za naše živinorejce glavno zalogo tega izbornega in izdatnega krmila. Vsem umnim živinorejcem, katerim je to priljubljeno krmilo še v dobrem spominu, bodo znali ceniti to pridobitev za naše kmetovalce, ostalim pa se bode nudila zopet prilika, spoznati vegetabilno fosforokislo krepčilno krmilo, katero uživati radi svojega izrednega okusa in nepresežnega učinka največjo priljubljenost. To krmilo priporočamo vsem živinorejcem in se dobi pri glavni zalogi vegetabilnih krmil v Cerknici pri Rakeku. Glej oglas! 1332

Dopisi.

Sv. Križ nad Mariborom. Zadnje nedeljo je sklicala pri nas dr. Zerjavova zveza kulturnih društev nekaj posvetovalnih sestankov. Predaval je nek mariborski šolski Skala, ki je bil svojčas samostojnej. Kot samostojni prvobojevnik si je izbral za predmet predavanja že tolikanj od samostojnih premeščeno slamo o kmečkih puntih. Predavatelj Skala sta spremljala: šentjurski politični švigašvaga šolsnik Robnik in mariborska dr. Zerjavova šiba božja — »Taborov« urednik Spindler. Ta samostojna in policajdemokratska gospoda je pribežala iz Maribora k nam na mejo in se pri kupici vina posvetovala: kako ustanoviti pri Sv. Križu ljudsko knjižnico. Izvolil se je glede ustanovitve policajdemokratske ljudske knjižnice nekaj pripravljajni odbor, v katerem je tudi naš šolski voditelj Hlebec. Zerjavovci so se tokrat oblekli v ovčje oblačilo ljudske knjižnice in bi radi pod tem imenom zapeljevali našo mladino in kmeta v povsod skrahirani dr. Zerjavov tabor. Mi Svetokrižani, ki imamo svoje lastne oči in lastno pamet, povemo tem dr. Zerjavovim krivim prerokom, da iz te moke ne bo kruha. Ako se samostojna in demokrat. stranka pri nas ni sta mogli usidrati potom politike, se ne bosta tudi potom ustanovitve ljudske knjižnice, ki bi naj bila kovačnica za dr. Zerjavove — smrdljive — politične celine. Ljudstvo ob severni meji je neomajno v taboru SLS v političnem, kulturnem ter gospodarskem oziru. Iz tega, za Slovence edino rešilnega tabora ga ne bo izpeljal nikdo, najmanj pa kak samostojno demokratiški šolsnik, ali pa grobokop policajdemokratskega časopisja Spindler. Izlete lahko delajo k Sv. Križu mariborski

lažnaprednjaki, a poštenega obmejnega ljudstva in mladine pa nam ne bodo kvarili ter zapeljevali potom svojih knjižnic.

Ptuj. (Sv. Peter in Pavel.) Že več let se ne oglašajo v naši župnijski cerkvi ubrani glasovi orgelj. Stare orglje niso več uporabne, a vsako popravilo je nemogoče. Naši zavedni župani so za to skupaj s cerkvenim predstojništvom sklenili, da se napravijo nove orglje, ki bi bile ponos naše cele fare in ki bi povzdigovala božjo čast v cerkvi. Izvolili so tudi vrlo agilni izvršilni odbor in kot predsednika enoglasno imenovali g. Ignaca Horvat iz Mesnega vrha, podpredsednik je g. Junij Čeh iz Podvinec, blagajnik pa g. Anton Ploj iz Mesnega vrha; odborniki so gg.: Anton Rašl iz Rogoznice, Rogina iz Budine, Kureš, Pihler, Arnuš, Ribič iz Štukov in Dolinšek iz Grajene. Vsi farani so z veseljem pozdravili ta sklep in zagotovili svoje prispevke. Delo se bo izročilo svetovno znanji tvrdki za orglje Mauracher. A celo za-vedo bo pregledala komisija iz Ljubljane. Daj Bog začetemu delu svoj obilni blagoslov!

Polenšak pri Ptuj. Učiteljica gospa Finkova je začela naši mladini ubijati sokolski pozdrav. Mi tega ne bomo več dolgo prenašali, ampak bomo poskrbeli, da bo odfrčala iz Polenšaka ravno tako kakor njen nadsokolaški mož. Učiteljico plačujemo mi davkoplačevalci in radi tega tudi zahtevamo, da nam vzgaja deco tako, kakor želimo mi Polenšani, ki nismo sokolaši. Pri nas na Polenšaku so hvala Bogu minuli oni časi, ko so imeli Sokoli in orjunci glavno besedo. Ako ta naš skromni opomin ne bo nič zalegal pri gospej Sokolici, bomo ravno o njej povedali v javnosti tudi to, ker bo jej skrajno neljubo. Danes samo toliko, ker upamo, da naš prvi opomin ne bo zastoj.

Laško. Dopisniku zadnje »Domovine« pod naslovom Laško in Sv. Miklavž nad Laškom ne odgovarjamo, ker je ta čas, ko je Bog delil pamet, prespal. Pozornost pa posvetimo notici, ki je izšla v eni zadnjih števil »Domovine«, kjer se trdi, kako se napredni odborniki občine Sv. Krištof trudijo za doseg lepih cest v občini. Vaš dopisnik je mislil: Gotovo se bo vseh šest naprednih občinskih odbornikov razjezilo nad sedanjim stanjem občinskih cest ter s krampi in samokolnicami, na čelu g. Kokol in Karol Golob bodo odkorakali na »Domovini« že stokrat premleto cesto Sevc—Trnovo ter jo spravili v najboljše stanje. Pa to vse iz spoštovanja do § 77 občinskega reda (to je kuluk). Pa vaš dopisnik se je s svojo mislijo pošteno vrezal. Demokrati ponujajo ta paragraf samo klerikalcem, sami pa se z težkimi priznanicami javljajo ti prešmentani gmajšni, ki je trdo v klerikalnih rokah. Omenjene ceste še polovica ni gotova. Že so se javili razni obriti gospodje pri gmajšni s priznanicami, katere nosijo dosedaj številke 11.000, reči: ednajst tisoč dinarjev. Sedaj pa naj kdo reče, da liberalci niso prijatelji kmeta! Kdo pa hoče danes še za občinski denar delati? Gg. demokrati, zadnjič ste poročali, da delate z vsemi štirimi na občinskih cestah. Prihodnjič pa poročajte, katere ceste ste popravljali, koliko naprednih občinskih odbornikov je bilo navzočih pri osebni delu, koliko se je od teh možev popravilo ceste po § 77 občinskega reda in koliko pa stane ta pót občino Sv. Krištof? Ako pa tega ne storite, pa si hvalo poslano v »Domovini«, pridobljeno pa z občinskim denarjem, prišite za klobuk, da bo ljudstvo lažje spoznalo srako s pavovim perjem.

MALA OZNAVILA.

Hišni hlapec k gostilni se išče. Naslov v upravnistvu. 1328

Mesto mežnarja in organista je razpisano pri romarski cerkvi M. B. na Črni gori, p. Ptujška gora, pod zelo ugodnimi pogoji. Službo je nastopiti takoj. Prosimo naj se pošljejo na župni urad. 1327

Dežnikarskega učenca sprejme takoj dežnikarna Jos. Vranjek, Celje, Kralja Petra cesta 25. Pogoji po dogovoru. Stanovanje in hrana v hiši. 1331 2

Pomoč za gospodinjjo in eno kuharico sprejme večja trgovska hiša na deželi. Naslov v upravnistvu lista. 1317

Sodarske pomočnike sprejme pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodarski mojster, Ljubljana, Kolesniška ul. 18. 1321 4

Iščem službo majerja, imam 5 močnih delavcev, razumnih pri živinorejji in vseh poljedelskih delih, imam večletna spričevala na razpolago in sicer od graščin. Pismene ponudbe se prosi na Franc Poharič, Jelovec, p. Makole. 1324 2

Dekle, ki zna tudi kuhati, se sprejme na deželo. Naslov v upravnistvu. 1290 2

Iščem majerja s 4 del. močmi. Naslov v upravnistvu. 1306 2

Občinski tajnik in organista išče službo za takoj ali kasneje. Naslov v upravnistvu. 1283 2

Iščem poštenega hlapca srednje starosti h par konjem. — Ivan Bežjak, oljarna, Fram. 1279 3

V zakup se vzame majhno posestvo v okolici Maribora. Ponudbe na upravnistvu. 1818 2

Krasno posestvo, 36 oralov, arondirano, 1 in pol ure od Maribora v Slov. gor., na glavni cesti, obstoječe iz hiš za gospodarja, za oskrbnika in viničarja, hlevov ter fundus instruktus se proda prostoročno. Pismene ponudbe na komisijiski biro A. Reisman, Maribor, Vojnašniška ul. 6. 1337 2

Lepo majhno posestvo v bližini Maribora se poceni proda ali zamenja za les. Pojasnila daje Franc Vizovišek, Nova vas pri Mariboru, Vrecrotova ulica 1. 1236 4

Zaradi smrti žene prodam svoje posestvo, 27 oralov v ravnini, obstoječe iz po eno tretjino gozda, njiv in travnikov, poceni. Naslov v upravnistvu. 1259 2

Proda se lepo posestvo; travniki, njive, sadonosnik, velik gozd, v skupni izmeri 26 oralov. V hiši je žaga in mlin ob stalni vodi in dobri cesti. Vpraša se: Mihael Golavšek, Šmarjeta, p. Rimske toplice. 1260 2

Posestvo, nad 4 orale, z gospodarskim poslopjem, tik romarske cerkve pri Sv. Treh Kraljih v župniji Sv. Benedikta v Sl. gor., obstoječe iz legepa sadonosnika, njiv in travnikov, se po ugodni ceni proda. Pojasnila daje Eric Krnek in Jože Senekovič pri Sv. Benediktu v Sl. g. 1248 2

Prodam izvrstno ohranjen sod, ki drži 11 starih polovnjakov. Jelka Serbec, Majstrova cesta 1, Maribor. 1322

Dobroohranjena kočija eno-ali dvovprežna, z oljnato osjo in usnjato streho, se poceni proda. Uporabljava tudi za kako župnišče. H. Krivanek, sedlar, Loška ulica 2, Maribor. 1320

Vino, motno, zavreto, pokvarjeno in sploh vse vinske napake se popravi. Naslov v upravnistvu. 1334 3

Oglejte si zalogo na novo došlega zimskega blaga za moške in ženske plašče in obleke, pletenih ženskih modernih jopic in žemperjev, izgotovljenih oblek in zimskega perila v vseh velikostih pri F. Starčiču u, Maribor, Vetrinjska ulica 15. Velika izbira svilenih in pletenih rut! 1319 2

Proda se takoj dinamo z enakomernim tokom, napetost 115 Volt., 17,5 Amp., 2100 obratov. Lesna in kovin. zadruga v Stranišču pri Ptuj. 1278 3

Ravno zimsko blago za moške in ženske obleke ima na prodaj po znižanih cenah manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. 1266 6

Divjačino, zajčje, fazane, jerebice, srne, perutnino, kupuje vsakdas po najboljših dnevnik cenah Viljem Abt, Maribor. 1270

Brsimo britve, škarje, nože itd. Električna brusarna (v brivnici Koštomaj) Celje, Prešernova ulica 19. 1116

Odeje, koce, posteljne perile, posteljno perje, barhent, platno, hlačevino, preproge prodaja po zelo znižanih cenah manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. 1267 6

Suhe gobe, brinjevo olje in fižol kupuje po najvišjih dnevnik cenah ter prosi za povzrojene ponudbe tvrdka Fr. Sire, Kranj 870 26—1

Sadno drevje in trje nudije I. slovenske drevnice in trsnice Dolinšek, St. Pavel, Sav. dolina. Jamstvo za rast! Zahtevajte ponudbe! 1160 6

Znižane cene: Zimsko perilo za moške in ženske, nogavice in vse druge potrebščine ima na prodaj manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. Znižane cene! 1268 6

Stare tračnice (šine) različne dolgoti, 1 kg samo 2.50 D. — Maribor, Vrazova ulica št. 9, III. nadstr., vrata 8. 1295 3

Velika vinska stiskalnica se po jako ugodni ceni takoj proda. Vpraša se v mesnici Ruška cesta 8, Maribor. 1289 2

Najlepše slike za nagrobne kamne natančno posneto na porcelan, izdeluje najtrpežnejše znanu umetu. zavod Ant. Hofmann, Karlovi Vari. Naročila za Jugoslavijo sprejema in preskrbuje Informacijski biro »Marstank«, Maribor, Rotovski trg 1. Ceniki na razpolago. 1013

Največje vrtarsko podjetje v Jugoslaviji »Vrta«, Džamonija in drugovi, družba z o. z., Maribor. Največji izbor plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah. kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje ter drevje imamo celo leto! Zahtevajte cenike! 1263 10

Opozorilo.

Svoje cenjene odjemalce in drugo občinstvo opozorjamo, da smo našega inkasanta g. Vekošlava Kvarčič odpustili iz službe radi nepravilnosti pri inkasiranju in da nima on vsled tega za nas nikakih poslov več opravljati.

Društvo za prodajo Singerjevih šivalnih strojev Bourne in Co., podružnica Maribor.

Ernest Marinc, Celje, kupuje stalno po dnevnik cenah tvrdka

Ernest Marinc, Celje, Zrinjsko-Frankopanska ulica št. 4.

Ponudite z dopisnico množino vagonov in nakladalno postajo za dobavo do konca tega leta. Kostanjova drva morajo biti razžagana na 1 m do 1.20 cm. Posamezna polena ne smejo biti izpod 10 in nad 30 cm debela, lahko so pa grčava in kriva. 1336 6—11

Živinorejci!

Vegetabilno fosforokislo, krepčilno krmilo za vole, krave, prašiče, teleta, konje, ovce, koze in perutnino, katero je zavarovano radi izredne redilnosti in okusa, je zopet v prometu.

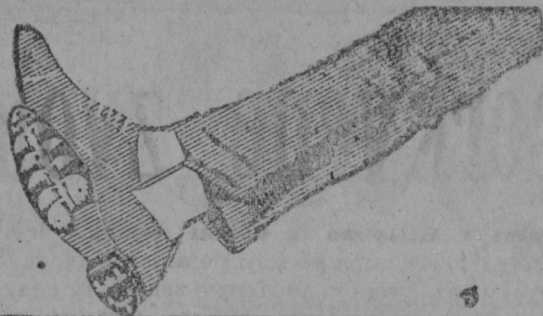
Učinkuje! hitro rast mesa in masti pri prašičih, povzdigne molznost pri kravah, hitro reje telet, čvrsti razvoj krepkega okostja, pospešuje tek in nagon k žretju, doprinaša stalno blagostanje živali.

Je v resnici! nad vse užitno, obvarovalno sredstvo, nad vse dobičkorno, velikega učinka, redilno in neobhodno potrebno pri vzreji in pitanju vseh domačih živali.

Pošilja se po železnici in povzetju od 10 kg naprej v novih platnenih belih vrečah. Cena 10 kg 60— D, 20 kg 120— D, 50 kg 300— D. Naročila: Glavna zaloga vegetabilnih krmil v Cerknici pri Rakeku.

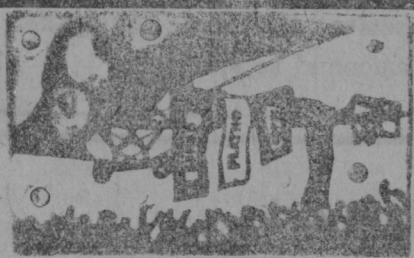
Kmetovalci!

Prašičerejci!

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tibi hod,
štedi o Vaše noge in vaša obu-
tev ter so trpežnejši nego usnje.

Sukno

kamgar in ševjot
za moške in ženske
obleke, belo, pisano
in rujavo platno, ce-
fir, hlačevino, tiska-
nino in razno manufakuro kupite najceneje in v veli-
kanski zbirni v novourejeni in prezidani veletrgovini
R. STERMECKI, Celje, št. 333. — Ilustrovani cenik za
čevlje, klobuke obleke, perilo, odevje, lasostrižnike, britve
in tisoče drugih predmetov se pošlje vsakemu zastoj!
Vzorci proti odškodnini! — Trgovci engros cene!

Vsako soboto

v oktobru se bo dobilo v manufakturni trgovini

IVO VEKJET, Maribor, Šolska ul. 4

(blizu stolne cerkve)

vsako v isto ostankov

po zelo nizki ceni.

Sode

prvovrstne izdeluje in dobavlja hitro, solidno in naj-
cenejše mehanična sodarska delavnica

R. Pichler-ja sin, Maribor.

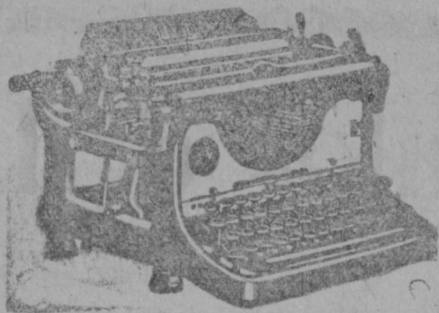
Frančiškanska ulica 11, v meroizkusnem uradu

Iz seboj prinesenega lesa se vsakovrstni sodi takoj iz-
delujejo. — Popravila hitro in po zmernih cenah.

THE REX CO.

Gradišče 100. LJUBLJANA Gradišče 100

Selščan št. 969 int. — Ustanovljen 1908.

Specijalna trgovina

prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, pisalnih
kavalnik aparatov in raznovrstnih pisarniških
trebčin.

Pisalni stroji na obroke!

Gozdno posestvo

preko 200 oralov, kakor tudi poljedelsko posestvo z lepo
stanovanjsko hišo v Sloveniji, kolodvor v bližini, se prodaja.
Informacije nasloviti na »Publicitas«, Ljubljana, Selen-
burgova 7 II. 1329

Zastoj

Vam blaga za obleko in perilo nikdo ne

da

toda po izredno nizki, zopet znižani ceni se dobi v novo-
urejeni trgovini

F. Senčar,

Mala Nedelja in Ljutomer.

Velika zaloga vsakovrstnega sukna za moške in ženske
obleke, hlačevine, barhentov, pravega barvarskega druka,
svilenih robcev, za delavce močne gotove hlače, srajce,
čepice, vsakovrstni čevlji, dežniki in vso drugo manufak-
turno in špecerijsko blago po najnižjih cenah. Prepričajte
se, da kupite tu znatno ceneje kot kjerkoli drugje. Krojači
poseben popust. — Istotam se kupujejo jajca, maslo in
suhe gobe po najvišji dnevni ceni. 1221 2-1

Suhe gobe

kupim vsako množino po najvišji ceni. Ponudbe
z navedbo cene in vzorcem na

IVAN SEVER, VELENJE

Vremenski preroki.

Ce z ledom ti streho
razbil je Matija,
pa v Račju opeko
ti nudi Zofija.

Ob Jurju če zebe
te v strgani koči,
opeko ti v Račju
si urno naroči.

Ce Filip dal kmetu
prehladno je vreme,
kmet urno naj v Račju
epeke si vzeme.

Zamena oljnatih semen Nakup deželnih pridelkov

L. BREZOVNIK,

trgovina mešanega blaga

Glavni trg **Vojsnik** Glavni trg

Ustanovljena 1897.

Priporoča svojo bogato zalogo manu-
fakture, svilenih robcev, svile za pred-
pasnike, volno za moške in ženske itd.
železnino, steklo, špecerijsko in kolo-
nijalno blago. — Postrežba solidna,
blago prvovrstno, cene zmerne!

Nakup jaje

Nakup mleka

Pepček in Tinček.

Pepček in Tinček iz šole gresta,
ter si med potoma nekaj povesta,
Pepček Tinetu veselo novico pove,
da šel z mamo v trgovino k „Drofeniku“
v Celje je.

Po kaj? ga vpraša Tine uljudno,
po obleko za birno, dokler ni še zamudno.
ker le tam se da tako poceni kupiti,
da zamorem namesto ene dve obleki
nositi!

Kdor v Slov. Gospodarju oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!

MLINI

najpopolnejši na kamenje in presjalniki za mlenje od pra-
proste do najtnejše moke, na ročni ali drugi pogon na
silo, gepelj, vodo, motor i. dr. — Več pri Slavko Kvartiču,
Celje, Za kresijo št. 16. 1926 4-1

se dobi v vseh
špecerijskih prodajalnah.

Trgovina z manufakuro in špecerijo

IVAN SEVER, VELENJE.

Le zadovoljnost k pravi sreči vodil
Zapomni si, nevesta, to resnico,
in preden sežeš ženinu v desnico,
previdna pri nakupu bale bodil

Blago po nizki ceni, zadnji modi,
prodaja na deželo, za Velenje
nasproti pošte v bivši dr. Skubčevi
trgovec IVAN SEVER, znan povsodi.

A to se tiče tudi tebe mati,
in tebe žena, ženin, fant, deklina,
trgovec, ki kupuješ mnogo hkrati
štota, hlačevine, druka, platna in drugol

»Sem zadovoljen z blagom!« vsak poreče
in zadovoljnost ključ je do sreče.

Gotovo še ne veste,

da kupite vsakovrstno usnje izvrstne kakovosti in naj-
boljše podplati, lastne izdelave (špecialiteta) po naj-
nižjih dnevnih cenah edino v trgovini

JOSIP PIRICH, MARIBOR, Aleksandrova cesta 21.

Istotam se kupujejo sirove kože vseh vrst po najboljših
dnevnih cenah in se sprejemajo vsakovrstne kože proti
malenkostnemu plačilu v ustrojenje. Sprejemajo se si-
rove goveje, konjske, telečje, svinjske, pasje, ovčje in
kozje kože tudi v izdelavo na boks-usnje. Cenjeno ob-
činstvo se opozarja, da izdeluje zgoraj navedena tvrdka
vse kože v lastni tovarni, ki je opremljena z najmoder-
nejšimi stroji, po nižjih cenah kakor drugod. Povdarja-
mo, da se izdelujejo svinjske kože edino pri zgoraj
imenovani tvrdki na boks-usnje, kar drugje dosežaj le
10-1 ne delajo. 1001

„SANA“

tvernica čokolade

Hoče pri Mariboru

priporoča čokoladne izdelke vseh vrst. — Lepe bo-
žične kolekcije! — Najnižje cene!

Tomaževa žlindra je dospela. Ponudbe
z navedbo potrebne
množine zahtevajte od »Kmetijske zadruge v Ptujcu«.

Opekarna Lajtersberg pri Marboru

Šleše gimotno: debrejtejšede zastopniko za razpočevanje svoje izuzetno poznane, pri 1200 stopinj mošne žgane

„Laporit“-opeke

En sicer: slične, zarovane, wienarbenške, dvojne zarovane in bekraste, za katere trpečnost jamči

100 let!

Ugodni plašni pegeji.

Rudl-ova stiskalnica!

Na decimalna dvigala.

Najnovjši patent za sortirane vine, sadje in slične. Sok ne pride z železem v detike. Brez vijaka trajni pritisk od 300—30.000 kg, kateri se enostavno uravnava z dvigalom in utežo 10—100 kg. Zavzema majhen prostor 2—4 kv. metre. 100 kg mošnih jabolk daje 80 litrov mošta tekom treh ur.

Cena stiskalnic:

- Št. 1 koš 40-50 cm stisne vina na dan 600 l D 4000.—
- Št. 2 koš 50-50 cm stisne vina na dan 900 l D 4500.—
- Št. 3 koš 60-60 cm stisne vina na dan 1200 l D 5000.—
- Št. 4 koš 70-70 cm stisne vina na dan 1600 l D 6000.—
- Št. 5 koš 80-80 cm stisne vina na dan 2400 l D 8000.—

Franjo Rudl, Maribor — Pesnica.

Generalno zastopstvo

ALFA SEPARATOR D. D.

(A. Penič)

Telefon 24—13 ZAGREB Gunduličeva 66

Največje skladišče vseh

mlekarskih potrebščin.

Separatorji, kante za mleko, maslenke, brzoparni kotli, hladila, sirišče, boje za sir in maslo.

Izšla je

Blaznikova
VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1925, ki ima 365 dni.

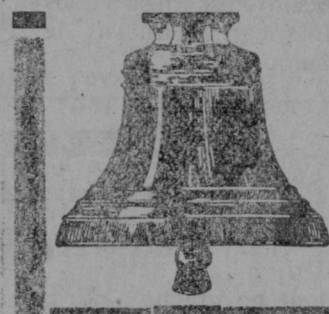
VELIKA PRATIKA je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštovan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se nareči po dopisnici pri

J. Blaznika nasl. tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

Jeklene cerkvene zvonove

vliwane v meledični in ubrani sestavi v teži 140 do 6000 kg. Dobavljamo po želji posamezne zvonove, v dvo, trojvoku itd. Zvonovi se mnogo cenejši in enakovredne naslovesstilo za bronaste zvonove. Številna priznanja. Kratki dobavni rok.

Kranjska industr. družba Jesenice-Fužine, Slovenija.

„SALONIT“

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah. Dolgoletno jamstvo jamči za izbornu kakovost. »Salonit« je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope.

Proračune, cenike, kataloge in navodila pošilja brezplačno:

„SPLIT“
d. d. za cement Portland, Ljubljana.
Zastopniki se sprejmejo. 750

Gobe in fižol

kupuje

Sever & Komp.,

Ljubljana, Wolfova ul. 12.

: Ne zamudite :

kupiti po čudovito nizkih cenah došlo manufakturno blago, kakor: kretone, druke, tiskovino, volneno blago za moške in ženske obleke, svilene rute ter vse druge potrebščine pri tvrdki

Martin Šumer

Konjice, Slovenija.

Naložite denar le pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje obrestuje. - Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Denar naložite

najboljše pri najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Spominjajte se ob vseh prilikah Dijaške večerje!

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Zadružna gospodarska banka d. d.,

podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.